

Osnovna šola Rodica
Domžale, Kettejeva ulica 13

**ZGODOVINSKI ORIS ŠOLSKE KNJIŽNICE
OSNOVNE ŠOLE RODICA**
Organiziranost, knjižnični fond in bralna značka

Gibanje znanost mladini
Raziskovalna naloga s področja zgodovine

Avtorici: Teja Šabec in Tajda Klopčič, 9. C

**Mentorici: Vilma Vrtačnik Merčun, prof. geogr. in soc. in
Sabina Burkeljca, prof. slov. in dipl. biblio.**

Domžale, marec 2013

KAZALO

	<i>Stran</i>
Povzetek	3
Zahvala	3
1 Uvod: cilji raziskave, metode dela, hipoteze	4
2 Teoretični del	5
3 Podatki o šolski knjižnici iz šolskih glasil	9
4 Prostor šolske knjižnice nekoč in danes	10
5 Analiza poročil o delu šolske knjižnice	12
6 Število knjig v šolski knjižnici	20
7 Obiskanost šolske knjižnice in izposoja knjig	21
8 Bralna značka	23
9 Krožki v šolski knjižnici	28
10 Intervjuja s šolskima knjižničarkama Karolino Moldovan in Sabino Burkeljca	31
11 Anketiranje obiskovalcev šolske knjižnice 20. 2. 2013	41
12 Preverjanje hipotez in ugotovitve	50
13 Zaključek	52
14 Literatura in viri	53
15 Slikovni prilogi	53

Slika na naslovni strani: Med knjižnimi policami šolske knjižnice na Osnovni šoli Rodica

POVZETEK

Osnovna šola Rodica je v oktobru 2012 praznovala 40-letnico svojega delovanja, zato je 40-letnico praznovala tudi šolska knjižnica, ki je cilj najinega raziskovanja. Natančno sva pregledali šolski arhiv, v katerem se je ohranila večina poročil iz zadnjih treh desetletij, malo podatkov pa je ostalo za prvo desetletje. Pogovorili sva se z nekdanjo knjižničarko Karolino Moldovan in sedanjo knjižničarko Sabino Burkeljca. Izvedli sva tudi anketo med obiskovalci šolske knjižnice. Skromna knjižnica, ki je bila prvotno v prostoru današnjega kabineta za likovno vzgojo, se je leta 1986 preselila v večje prostore v prizidku šole. Leta 1998 je imela 15.722 knjižnih enot, danes pa jih ima okoli 30.000, od tega 18.000 leposlovnih del za učence. Glede na podatek za leto 1985/1986, ko naj bi bilo 26.022 izposojenih knjižničnih enot (v točnost tega podatka dvomiva), in podatke v zadnjem desetletju, ko je bilo izposojenih enot največ 12.630 knjižničnih enot, bi morali sklepati, da se je izposoja zmanjšala. Razlog za to bi lahko bila nekoliko odmaknjena lega knjižnice (po letu 1986) od osrednjega šolskega prostora. 22. 2. 2013 sva anketirali obiskovalce knjižnice in ugotovili, da je bilo največ obiskovalcev starih 8 in 9 let (47 %). Zelo očitna je spolna struktura obiskovalcev. Dečki so bili stari od 7 do 10 let, deklice pa od 8 do 14 let. Očitno od višjih razredov knjižnico obiskujejo predvsem dekleta. Iz poročil o delu šolske knjižnice ugotavljava, da si učenci prvega triletja izposodijo dobro tretjino vseh izposojenih knjig (mogoče je razlog tudi skupinska izposoja knjig v prvem razredu), učenci drugega triletja si izposodijo 29 % knjig, učenci tretjega triletja med 17 in 19 %, strokovni delavci pa okoli 20 %. Postopek izposoje se danes zelo razlikuje od tistega do leta 1990. Knjižničarka je tedaj vodila osebne kartone učencev, v vsaki knjigi pa je bil knjižni listek. Danes vse delo opravi računalnik s pomočjo čitalca za kode. Leposlovne knjige so v knjižnici razvrščene po abecedi za učence prvega triletja – oznaka C (cicibani), drugega triletja – oznaka P (pionirji) in tretjega triletja – oznaka M (mladinci) ter po UDK sistemu za strokovno literaturo. Število učencev, ki so opravili bralno značko, se je v zadnjem desetletju zelo povečalo. Leta 1978/1979 je bralno značko opravilo samo 28 % učencev na šoli, od leta 1979/1980 do leta 1999/2000 se je odstotek gibal med 50 in 60 % vseh učencev, po letu 2001/2002 pa se giba od 70 do 79 % vseh učencev na šoli. Ob zaključku bralne značke je šolo obiskalo že veliko znanih osebnosti. Našteli sva 31 pesnikov in pisateljev (6 od teh nas je obiskalo dvakrat ali trikrat), 5 ilustratorjev in 8 drugih umetnikov. V letošnjem šolskem letu je največkrat izposojena knjiga Dese Muck *Nebo v očesu lipicanca* (36 krat). Šolska knjižnica je v štirih desetletjih svojega delovanja opravila pomembno vlogo pri izobraževanju številnih generacij učencev.

ZAHVALA

Najprej se zahvaljujema najini izjemni mentorici Vilmi Vrtačnik Merčun za odlično mentorstvo, pa tudi za to, ker nama je omogočila dostop do šolskega arhiva, v katerem sva poiskali poročila in nekatere druge zapise, ki so se nanašali na šolsko knjižnico. Prav tako se iskreno zahvaljujema nekdanji knjižničarki, gospe Karolini Moldovan za zgodovinske podatke in opise, po katerih sva jo spraševali v intervjuju, ter gospe Sabini Burkeljca, naši knjižničarki, da nama je posredovala odličen članek o zgodovini šolske knjižnice na Slovenskem, odgovorila na vsa najina številna vprašanja, na koncu pa opravila lektorski pregled. Ne smeva pozabiti tudi na učence–obiskovalce šolske knjižnice, ki so odgovarjali na vprašanja pri anketiranju. Zahvaljujema se tudi hišniku Martinu Cerarju, ki je za naju izmeril prostora prvotne in sedanje knjižnice, na osnovi katerih sva narisali tlorisa za oba prostora. Vsi omenjeni so zelo pripomogli, da je najina raziskovalna naloga bogata s številnimi podatki in zgodovinskimi viri.

1 UVOD

Naša šola je v oktobru 2012 praznovala 40-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti je izdala zbornik, v katerem pa niso predstavljena vsa področja. O šolski knjižnici izvemo le to, kje so bili njeni prostori. Najprej se je nahajala v osrčju šole, v današnjem likovnem kabinetu poleg pionirske učilnice. Po pozidavi vmesnih prostorov med telovadnico in glavno šolsko stavbo pa je svoje prostore dobila nad shrambo telovadnega orodja v bližini novih upravnih prostorov in zbornice. V knjižnicah pa je zanimivo predvsem, kakšna je zaloga knjig, ki jo izposoja, po katerih knjigah učenci najpogosteje posegajo, kakšen je obisk knjižnice in podobno. Da bi odkrili nekaj podrobnosti o zgodovini knjižnice iz pisnih in ustnih virov, je bil cilj raziskovalne naloge.

OPREDELITEV PROBLEMA – RAZISKOVALNO VPRAŠANJE

Cilji najinega raziskovanja so bili:

1. Katere knjige so imeli v šolski knjižnici OŠ Rodica?
2. Katere knjige so učenci brali v 40-letnem obdobju delovanja šolske knjižnice?
3. Kje so dobili te knjige? Koliko knjig so nakupili v posameznih letih?
4. Kje je bila knjižnica in kako je bila opremljena?
5. Kako je bila knjižnica organizirana? Kdo je izposojal knjige in kako je potekala izposoja?
6. Koliko je bilo knjig in koliko od teh jih je bilo v tujih jezikih?
7. Katere knjige so imeli za domače branje nekoč in danes? Koliko učencev je opravilo bralno značko v posameznih letih?
8. Kolikšna je bila izposoja knjig?
9. Katere pisatelje, pesnike, ilustratorje so povabili na šolo?
10. Katere bralne interesne dejavnosti so izvajali v šolski knjižnici?

METODE DELA

Viri podatkov so bili naslednji:

- ustni viri: intervjuja s knjižničarkama, učitelji, učenci,
- arhiv šole,
- ohranjene knjige iz prvotne knjižnice,
- slikovni viri,
- načrt šole (zbornik ob 40 letnici šole).

Raziskovanje je potekalo po naslednjih korakih:

1. pregled literature o knjižnični dejavnosti,
2. pregledovanje šolskih časopisov,
3. pregledovanje šolskega arhiva,
4. sestava vprašalnika za intervjuje,
5. obisk šolske knjižnice in ugotovitev današnjega izgleda knjižnice,
6. povzetek vseh ugotovitev.

HIPOTEZE

Pred raziskovanjem sva predvidevali naslednje:

- Hipoteza 1: Meniva, da je bilo sprva v šolski knjižnici knjig malo, nekaj sto. Z leti se je knjižnica vedno bolj bogatila in je danes dobro založena.
- Hipoteza 2: Predvidevava, da so v prvih dveh desetletjih učenci brali večinoma otroško, mladinsko partizansko in politično obarvano vsebino (o Titu in podobno). V zadnjih dveh desetletjih pa je manj politično obarvane literature, več pa literature z okoljsko (ekološko) tematiko.
- Hipoteza 3: Prostor za knjižnico se je menjal. Sprva, ko je bilo knjig še zelo malo, je bil to navaden kabinet.

- Hipoteza 4: Predvidevava, da je izposoja knjig sprva potekala s kartončki, ki so bili vstavljeni v vsako knjigo. Ko so si obiskovalci določeno knjigo izposodili, so na kartončke vpisali datume izposoje in imena izposojevalcev. Te kartončke je hranila knjižničarka, ko pa so knjige vrnili, so kartončke spet vložili v knjige. Danes je izposoja računalniško vodena.
- Hipoteza 5: Predvidevava, da je bilo v prvem desetletju manj kot 1000 knjig, kasneje pa je število knjig to številko preseglo. Knjige so bile večinoma v slovenščini, nekaj pa tudi v srbohrvaščini, angleščini in nemščini.
- Hipoteza 6: Meniva, da je nekoč opravilo bralno značko več učencev kot danes.
- Hipoteza 7: Kolikšna je bila izposoja knjig, je verjetno težko ugotoviti. Glede na število učencev, ki so obiskovali šolo, pa je možno predvidevati število obiskovalcev. Predvidevava, da je bila po preselitvi prostora knjižnice iz kabineta v večji prostor knjižnica bolj obiskana, saj je bilo zaradi večjega prostora boljše počutje in v njej ni bilo več toliko gneče.
- Hipoteza 8: Predvidevava, da so ob zaključku bralne značke na šolo povabili številne znane pisatelje, pesnike in ilustratorje.
- Hipoteza 9: Predvidevava, da nekoč po zaključeni bralni znački niso hodili na nagradni izlet, temveč so jih zgolj obiskali pisatelji, pesnik, ilustratorji.
- Hipoteza 10: V preteklosti so bili na šoli bralni klubi in knjižničarski krožek, kakor je še danes.

2 TEORETIČNI DEL

Z zgodovino slovenskih šolskih knjižnic sva se seznanili iz članka mag. Eme Stružnik, na katerega naju je opozorila naša knjižničarka Sabina Burkeljca, iz njega povzemava kratko zgodovino šolskih knjižnic v Sloveniji¹.

Učiteljski tovariš je že leta **1866** pisal takole: »Vsaka šola naj bi imela svojo knjižnico, če ne obširno, pa vsaj malo. Največ učiteljev je še, ki nimajo toliko službe, da bi si mogli sami kupovati potrebnih knjig in časopisov za svoje izobraževanje in za oliko šolske mladine /.../ Marsikateri učitelj bi v šoli rad govoril o tej ali unej reči in bi rad zadostoval sedanjemu duhu časa, toda manjka mu potrebnih knjig in sploh pripravnih pripomočkov, da bi mogel uresničevati svoje blage misli /.../ Tedaj srenjčani, šolski predniki in vsi, ki stavite nove in popravljate stare šole, zapišite si v predračun: **Vsaka šola naj bi imela svojo knjižnico!**«

Zgodovina šolskih knjižnic se je potem odvijala takole:

1871 - odlok ministrstva uzakoni šolske knjižnice

Namen šolske knjižnice je bil šolski mladini omogočiti, da se z ustreznim branjem intelektualno in moralno razvija. Šolski zakoni in ministrske odredbe tistega časa so oživile delovanje že obstoječih šolskih in učiteljskih knjižnic, ustanovili pa so kar nekaj novih šolskih knjižnic.

1906 - državni zakon o ljudskih šolah

Šole so morale voditi tudi knjižne kataloge, inventarno knjigo in posebno evidenco o izposojenih knjigah. Iz zakona lahko razberemo, da so učitelji šolske otroke navajali na knjižnico, na branje

¹ Ema Stružnik: Razvoj slovenskega šolskega knjižničarstva, Šolska knjižnica, letnik 14, št. 3, oktober 2004, str. 225-232.

in čim večjo izposojajo knjig, ki so jim služile za domače branje, učitelji pa so morali njihovo branje kontrolirati, da so res brali knjige, ki so pozitivno vplivale na rast in vzgojo.

1918-1941

V obdobju med obema vojnama v šolah niso skrbeli samo za zvrst knjig, ki naj bi bile v šolski knjižnici, ampak so se nekateri učitelji spraševali tudi, kako s knjigo delati oziroma kako učence za branje motivirati, da bodo le-ti rajši in več brali. Med njimi je bil tudi Janko Polak, ki je zapisal: »Ne razdeljuj knjig iz knjižnice samo po razredih in starosti, temveč tudi po individualnosti otrok.« Napredni učitelji so že poskušali z otroki ob knjigi in s knjigo tudi delati, pa ne samo v knjižnici, pač pa tudi v razredu.

Zakonsko določilo iz leta **1940** pravi, da mora imeti vsaka šola urejeno šolsko knjižnico za učence. Knjižnica je imela poseben inventar, svoje omare, knjižničarji pa so morali v knjižnici vzdrževati določen red. Vodili so evidenco letne nabave knjig, kaj so kupili in za koga so bile knjige namenjene. Delo v šolskih knjižnicah se je začelo odvijati bolj sistematično in kontinuirano.

pred 1956

Pri popisu šolskih knjižnic pred 1956 se je pokazalo, da so se šolarske oz. šolske in učiteljske knjižnice po šolah dokaj enakomerno razvijale. V večini primerov so jih vodili učitelji in profesorji slavisti, ponekod so jim pomagali tudi dijaki višjih razredov gimnazije.

1959 – Zakon o osnovni šoli

Osnovna šola je obvezna za otroke od sedmega do petnajstega leta. Šolska knjižnica takrat ni dobila pravega mesta.

1961 – Zakon o knjižnicah

Zapisan je osnovni koncept za delovanje šolskih knjižnic ter osnovne podlage za strokovno ureditev knjižničnega gradiva in smernice za pedagoško delovanje šolskih knjižnic. Pionirska knjižnica (Martina Šircelj) v Ljubljani je izdelala osnutek standardov (konkretna navodila za strokovno ureditev knjižnice v OŠ in vsebino knjižnega fonda) za delo v šolski knjižnici: načelo prostega pristopa, načelo, da je **šolski knjižničar pedagoški delavec**. Šolska knjižnica naj bi dopolnjevala vsa področja vzgojno izobraževalnega dela na šoli in se s svojim knjižnim fondom, AV sredstvi in s posebnim programom dela aktivno vključevala v vzgojno izobraževalni proces; bila naj bi enakovreden delež v programu življenja in dela šole.

1972 – spremenjeni/dopolnjeni učni načrt za OŠ

Knjižnična dejavnost prvič vstopi v učni načrt osnovne šole, predstavljene so bile oblike pedagoškega dela in metodični napotki za izvajanje knjižne in knjižnične vzgoje v OŠ. Šole so imele takrat velike težave s kadri v šolskih knjižnicah. Primanjkovalo je strokovno usposobljenih knjižničarjev.

1978

Ustanovitev aktiva ljubljanskih osnovnošolskih knjižničarjev pošlje Zavodu SRS za šolstvo pobudo za sistemsko reševanje problematike šolskih knjižničarjev.

1982

Formira se pedagoška služba – pedagoška svetovalka za osnovno šolo in knjižnično dejavnost na Zavodu za šolstvo v Ljubljani.

1980 – Zakon o osnovni šoli

Strokovna usposobljenost knjižničarja in šolska knjižnica je opredeljena takole: »Za razširjanje in poglobljanje znanja učencev v okviru učnega načrta osnovne šole, fakultativnih predmetov in interesnih dejavnosti ter za usposabljanje učencev za samostojno delo, ima šola šolsko knjižnico.

V šolski knjižnici se učenci navajajo na samostojno uporabo vseh vrst knjižnega gradiva in drugih pripomočkov, se usposablja za samoizobraževanje in si oblikujejo odnos do knjige.«

1980 – Zakon o osnovni šoli

Knjižničar v osnovni šoli mora imeti diplomu študijske smeri za knjižničarstvo na Pedagoški akademiji oziroma spolnjevati pogoje za učitelja. V Smernicah za delo osnovnih šol je zapisano: »Naloga šolskega knjižničarja in vseh učiteljev je navajanje učencev na samostojno uporabo vseh vrst knjižničnega gradiva in drugih pripomočkov in v zvezi s tem usposabljanje učencev za samoizobraževanje in oblikovanje odnosa do knjige.«

1983

Šolska knjižnica izpade iz predmetnika in učnega načrta. Tudi status šolskega knjižničarja kot pedagoškega delavca marsikje na šolah ni bil objektivno urejen in ovrednoten. Šolski knjižničarji na večini šol v Sloveniji v tem času niso samo čakali, kaj jim bo danega, ampak so se za svoj status borili. Ustanovljena je bila Sekcija za šolske knjižnice pri Društvu bibliotekarjev Slovenije.

1984

Knjižničarji se povezujejo v občinskih, medobčinskih in regijskih strokovnih aktivih (1983/1984). /.../ Ustanavljanje strokovnih aktivov knjižničarjev je pomenilo novo obdobje strokovnega povezovanja, pedagoškega delovanja šolskega knjižničarja, urejanja knjižničnega gradiva itd.

1990

Prvi sestanek **Predmetne skupine za knjižnično dejavnost** na Osnovni šoli Tone Tomšič, na katerem je bil potrjen predlog oblikovanja delovnih podskupin pri novo nastali predmetni skupini za knjižnično dejavnost pri ZRSŠ. Delovalo je 489 osnovnih šol s približno 450 knjižničarji s polno delovno obveznostjo, ostali pa so bili v šolskih knjižnicah zaposleni le polovično, drugo polovico so dopolnjevali z delom v razredu ali obratno. V srednjih šolah je bil položaj precej slabši.

1992

Organizirano je bilo strokovno spopolnjevanje in vzgojno-izobraževalno delo v šolski knjižnici (v sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, z ZBDS, z drugimi knjižnicami in sorodnimi institucijami). Potekali so seminarji, predavanja, okrogle mize (od 1991 dalje). **Bibliopedagoška šola** je od leta 1993 dalje postala tradicionalna. Delovale so študijske skupine, Mentorska mreža šol za uvajanje programa devetletne OŠ, organizirani so bili kongresi šolskih knjižničarjev Slovenije v sodelovanju z Društvom šolskih knjižničarjev Slovenije (2004, 2006, 2008, 2010) in sodelovanje s hrvaškimi knjižničarji (na Proljetni školi hrvatskih knjižničara). Razvila so se strokovna gradiva, priročniki in učni načrti. Od leta 1991 je bila šolska knjižnica **računalniško podprta** (1991 s programom **SAOP** – testiranje, dopolnjevanje, prilagajanje zahtevam, 1998 je potekal projekt vključevanja šolskih knjižnic v **COBISS** ter uvajanje programa **WINKNJ**). Od leta 1998 izhaja kakovostna strokovna revija **Šolska knjižnica**.

Sekcija za šolske knjižnice in medijske centre IFLA/UNESCO je na spletnih straneh objavila **Manifest o šolskih knjižnicah**². Iz njega povzemava izhodišča o poslanstvu in nalogah šolske knjižnice.

Poslanstvo šolske knjižnice

- »Šolska knjižnica nudi storitve za učenje, knjige in druge vire, ki omogočajo vsem članom šolske skupnosti, da postanejo **kritični misleci in učinkoviti uporabniki informacij** različnih oblik, formatov in na različnih nosilcih. /.../
- Knjižnično osebje podpira uporabo knjig in drugih informacijskih virov, leposlovnih in strokovnih, tiskanih in elektronskih, dostopnih in oddaljenih. Ta gradiva dopolnjujejo in bogatijo učbenike, učno gradivo in metode dela.
- Dokazano je, da učenci dosegajo višje nivoje pismenosti, branja, učenja, reševanja problemov ter informacijske in komunikacijske spretnosti, **kadar knjižničarji in učitelji delujejo skupaj**.
- Storitve šolskih knjižnic morajo biti enakopravno zagotovljene vsem članom šolske skupnosti, ne glede na starost, raso, spol, religijo, narodnost, jezik, strokovni ali socialni status. /.../
- Dostop do storitev in zbirk naj bo utemeljen na Splošni deklaraciji o človekovih pravicah pri Združenih narodih in **naj ne bo predmet ideološke, politične ali religiozne cenzure ali komercialnih pritiskov.**«³

BRALNA ZNAČKA

»*Bralna značka* sta osnovala **pisatelj Leopold Suhodolčan in prof. Stanko Kotnik**. Prve - **Prežihove značke** - so bile podeljene maja **1961** na Koroškem. Od začetka devetdesetih let, ko se je gibanje posodobilo z motivacijskim programom ***S knjigo v svet***, je to tudi njeno geslo. Gibanje gradi na tradiciji bralnih značk, poimenovanih po slovenskih pisateljih, oz. *Zveze bralnih značk Slovenije*, ki je od sedemdesetih let dalje organizacijsko delovala kot eden nacionalnih programov v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije. V letu 2002 se je ***Bralna značka*** organizirala kot samostojno ***Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS***, njen program pa je še vedno del nacionalnega programa Zveze prijateljev mladine Slovenije in ima kot tak marsikje po Sloveniji močno organizacijsko in finančno zaslombo pri društvih ali zvezah prijateljev mladine. V strokovnem smislu gibanje od vsega začetka vodijo mentorji po šolah (od devetdesetih let dalje tudi po vrtcih in knjižnicah) - njihovo delo z mladimi je temelj *Bralne značke*.

Bralna značka spodbuja prostovoljno branje v prostem času. Ves čas se razvija kot dopolnilo k pouku slovenskega jezika in književnosti ter dejavnostim (šolske) knjižnice, hkrati pa je kot obšolska/interesna dejavnost lahko svobodnejša, bližja otrokom in mladim, in tako uspešnejša pri oblikovanju bralcev za vse življenje. Vseskozi se močno vključuje v strokovna in družbena prizadevanja, da bi se dvignila **bralna pismenost** posameznikov in družbe v celoti.

Bralna značka (na splošno ali določena spominska bralna značka z imenom po pisatelju) se dogaja na 99 % osnovnih šol v Sloveniji, v tovrstno branje se vključuje kar **75 % osnovnošolcev**. /.../ Ocenjujemo, da v vseh programih vsako leto sodeluje več kot 140.000 otrok, ki berejo slovenske knjige. Vodi jih več kot 6.000 mentorjev (učiteljev, vzgojiteljev in knjižničarjev). /.../ Oblike motiviranja za branje so zelo različne, mentorji jih prilagajajo objektivnim možnostim, predvsem pa interesom in željam mladih bralcev: pogovori o knjigah, bralni klubi, projektno delo, literarne uganke, kvizi, srečanja s književniki, sodelovanje pri literarnih ali šolskih glasilih ipd. Ena od možnih poti za sodelovanje in informiranje je tudi spletna stran www.bralnaznacka.si, s spletnim mesečnikom *Ostržek*, ki ga po elektronski pošti prejema že okrog 2000 naročnikov.

² <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-sl.pdf>, 25.9.2012

³ <http://archive.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-sl.pdf>, 25.9.2012

17. septembra gibanje vsako leto zaznamuje začetek bralnega leta, vsakič nekoliko drugače. Bralno dogajanje, ki v dneh okrog 17. septembra poteka po vsej Sloveniji, zadnja leta poimenujemo *Bralni maraton*. Bralno leto se zaključuje med 8. februarjem in koncem šolskega leta, nekateri programi za spodbujanje branja pa so organizirani tudi v času šolskih počitnic.«⁴

3 PODATKI O ŠOLSKI KNJIŽNICI IZ ŠOLSKIH GLASIL

Pregledali sva šolska glasila ter zbornik ob 40-letnici OŠ Rodica in v njih našli naslednje podatke:

- Srečanje s pesnikom **Nikom Grafenauerjem** (literarni večer), prošnja pesniku za obisk šole⁵;
- Ob podelitvi bralnih značk in plaket, branje knjig bralne značke⁶;
- Podelitev Kersnikovih bralnih značk, pouka prost dan odšli so na prireditev v kinodvorane, kjer jih je čakal **Tone Pavček** in drugi igralci iz gledališča⁷;
- Cicibani so tekmovali za bralno značko (seznam učencev od 1. do 8. razreda, ki so tisto leto naredili bralno značko in tistih, ki so dobili plaketo)⁸;
- Med kulturnimi krožki sta bila tudi: recitatorski in knjižničarski krožek, dobili so novo knjižnico s knjigami za mlajše, pionirje, mladino in tudi velike strokovne literature za učitelje⁹;
- **1972** (ob izgradnji šole) je bil prostor knjižnice v današnjem kabinetu za likovno vzgojo, pod stopniščem pod glavnim vhodom pa so imeli prodajalno za šolske potrebščine, imenovano Plonkec. Leta **1986** se je knjižnica preselila v nove prostore nad shrambo za športna orodja, kjer je še danes. Leta 1990/1991 je knjižnica dobila prvi računalnik. V šolskem letu 2008/2009 je knjižnica dobila novo opremo (stoli, mize, predalniki za revije idr.).¹⁰

⁴ <http://www.bralnaznacka.si/index.php?Stran=7>, 16. 2. 2013.

⁵ Glasilo OŠ Josip Broz Tito 1972/1973; št. 3; junij; str. 5.

⁶ Glasilo OŠ Josip Broz Tito 1972/1973; št. 3; junij; str. 10.

⁷ Glasilo OŠ Josip Broz Tito 1972-73; št. 3; junij; str. 12.

⁸ Glasilo OŠ Josip Broz Tito 1972/1973; št. 3; junij; str. 40-46.

⁹ izredna številka ob 25-letnici Osnovne šole Rodica in 90-letnico šole v Jaršah; str. 4-7.

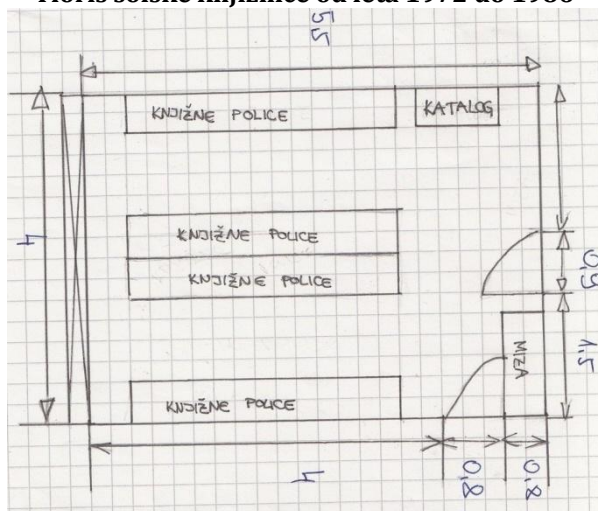
¹⁰ Zbornik: 40-let delovanja OŠ Rodice; Osnovna šola Rodica Domžale, maj 2012.

4 PROSTOR ŠOLSKE KNJIŽNICE NEKOČ IN DANES

KNJIŽNICA PRED LETOM 1986

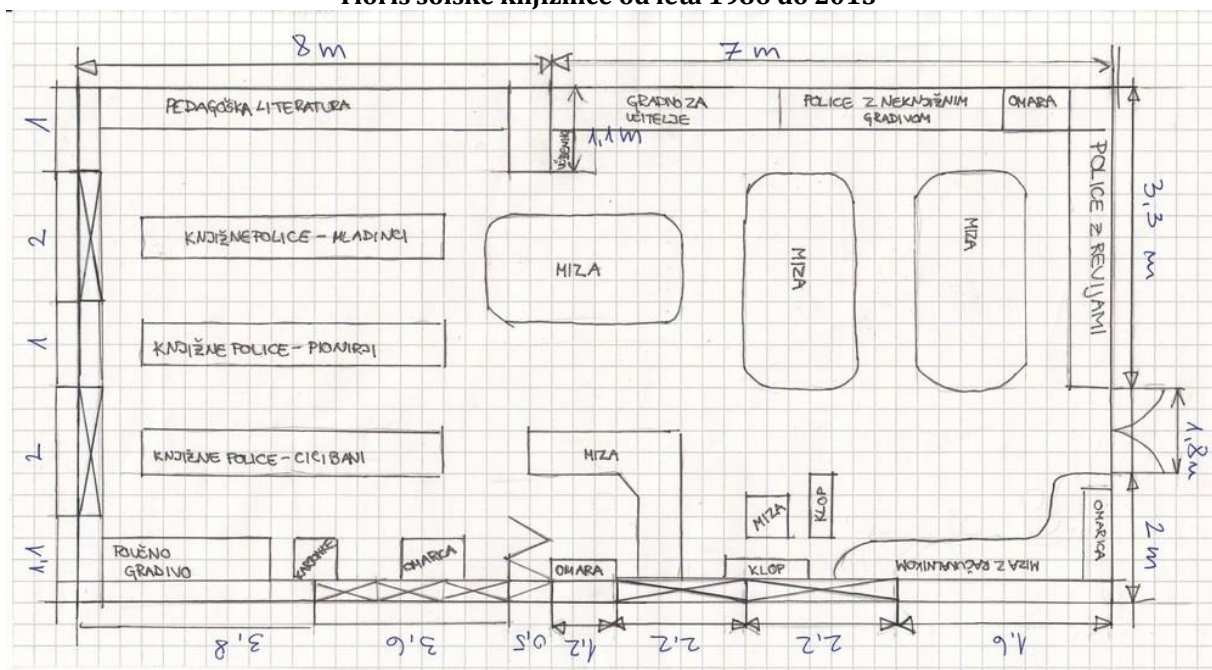
Po opisih nekdanje knjižničarke Karoline Moldovan sva skicirali tloris prvotne knjižnice. Mere nama je priskrbel hišnik Martin Cerar.

Tloris šolske knjižnice od leta 1972 do 1986

KNJIŽNICA OD LETA 1986 DO DANES

Tloris šolske knjižnice od leta 1986 do 2013

Knjižničarka Sabina Burkeljca med delom v šolski knjižnici.

Čitalniški del šolske knjižnice.

Ob steni (na sliki levo) je strokovna literatura, desno pa mladinska literatura.

Osrednji del knjižnice s policami za pionirje (na sliki levo) in mladince (desno).

Knjižne police ob južni steni so polne strokovne literature.

Knjižne police za najmlajše (cicibane).

Pogled iz knjižničnega v čitalniški del knjižnice.

Čitalniški del knjižnice z omarami za revije.

Kotiček za novice in delo z računalnikom.

V čitalniškem delu so tudi igranje za najmlajše.

5 ANALIZA POROČIL O DELU ŠOLSKE KNJIŽNICE

V šolskem arhivu sva poiskali vsa poročila o delu šolske knjižnice. Ohranjena so poročila od šolskega leta 1980/1981 dalje. Do šolskega leta 1996/1997 so poročila v obliki rokopisov, od tedaj dalje pa so tipkana. Kljub temu z branjem nisva imeli težav, saj je bil rokopis dobro berljiv.

Do šolskega leta 2000/2001 je poročila pisala knjižničarka Karolina Moldovan, ki se je tedaj upokojila. Maja 2001 pa je delo šolske knjižničarke prevzela Sabina Burkeljca. V svojem prvem poročilu¹¹ piše: »Knjižnico sem z mojim prihodom dobila urejeno, tako da sem se seznanila samo s tistimi stvarmi, ki so pomembne za njeno nemoteno delovanje.«

Iz šolskih poročil povzemava podatke, ki so pomembni za najine cilje raziskovanja. Žal morava povedati, da je bilo podatkov iz prvega desetletja poročil malo. Domnevava, da navodila za pisavo poročil niso bila jasna, zato jih knjižničarka tudi ni navajala. Poročila so relativno kratka in splošna. Kljub temu pa so tisti podatki, ki jih knjižničarka navaja, zelo zanimivi. Navajava primer najkrajšega poročila o delu šolske knjižnice iz šolskega leta 1981/1982.

¹¹ Sabina Burkeljca, Poročilo o delu šolske knjižnice 2001 (maj, junij), OŠ Rodica, 26. 6. 2001, šolski arhiv.

1981/1982

Poročilo o delu šolske knjižnice

Delo v šolski knjižnici je potekalo po urniku, občasno pa je bilo prekinjeno zaradi drugih obveznosti, ki sem jih imela. Od drugega do šestega razreda so učenci zelo pridno obiskovali knjižnico, medtem ko je bil obisk sedmih in osmih razredov slabši. Večino knjig, ki smo jih izposodili, so učenci tudi vrnili. V drugih, tretjih in štetih razredih sem imela v prostem času knjižno vzgojo. Pri teh urah sem učencem predstavljala knjižne novosti, jih navduševala za branje, kar mi je pri mnogih učencih zelo uspelo. V prvih šestih mesecih tega leta smo kupili 220 knjig, od tega je 34 strokovnih.

Domače, 28. 6. 1982

Knjižničarka:
T. Moldovan

Poročilo o delu šolske knjižnice za šolsko leto 1981/1982 (šolski arhiv)

Iz poročil o delu šolske knjižnice OŠ Rodica sva izpisali najpomembnejše informacije in podatke:

Šolsko leto	Poročilo o delu šolske knjižnice
1980/1981	... pridobili 547 knjig. Od tega je 185 strokovnih knjig in 362 pionirskih. V vsoto 547 so vštete tudi knjige, ki so nam jih podarili tov. Miličeva (55), Planinska zveza, Prešernova družba (3), Kulturna skupnost Vir (43), Vesela šola (9), uredništvo Dnevnika (14), Svetlana Makarovič (5) in knjige, ki so jih učenci dobili kot priznanje za sodelovanje na literarnem razpisu ob 150-letnici rojstva Janeza Trdine (6). Približna vrednost knjig je 60.000 din. Knjižnica je odprta vsak dan po pouku. Dnevno jo je obiskalo okrog 50 učencev. To število se je zmanjšalo v drugi polovici drugega polletja. /.../ predlagam, da bi knjižnici od 12.20 do 13.30 odprli pionirsko sobo in bi učenci hodili k uram knjižne vzgoje v ta prostor, ki je povezan s knjižnico.
	V okviru knjižnice sem imela trikrat tedensko v COŠ (celodnevna osnovna šola) knjižno vzgojo. /.../ Nekaj knjižne vzgoje je bilo tudi v ostalih razredih.
1981/1982	V prvih šestih mesecih tega leta smo kupili 220 knjig, od tega 34 strokovnih.
1983/1984	Učenci višjih razredov so si lahko izposodili knjige vsak dan od 7.30 do 8. ure in po pouku, učenci nižjih razredov pa po določenem urniku. Posebej je bila organizirana izposoja za tiste razrede, ki so bili v Jaršah. V knjižnici sem imela skupaj 138 pedagoških ur za učence od prvega do osmega razreda.
	Letos je bil obisk knjižnice precejšen, saj je prišlo v knjižnico od 50 do 60 učencev dnevno.
	Vsak dan v prostem času sem imela knjižno vzgojo za učence nižjih razredov. /.../ V višjih razredih je bilo knjižne vzgoje zelo malo.
	V prvih šestih mesecih tega leta smo kupili 83 knjig za pionirsko in 40 za strokovno

	knjižnico. Porabili smo 50.000 din.
1982/1983	Dnevno jo je obiskalo 42 učencev. V tem šolskem letu smo kupili ali dobili v dar 509 knjig v pionirski in strokovni knjižnici (177 v strokovni), oziroma 233 naslovov.
	V okviru knjižnice je bila v drugih, tretjih in četrth razredih enkrat tedensko tudi knjižna vzgoja.
1984/1985	V času polletnih počitnic smo imeli organizirane ure pravljič za učence od 1. do 4. razreda.
1985/1986	Dnevno je knjižnico obiskalo povprečno 65 učencev. V tem času smo izposodili 26.022 knjig.
	V okviru knjižnice je bila v prvih, drugih, tretjih in četrth razredih enkrat tedensko knjižna vzgoja. Pri teh urah sem učence seznanjala s knjižno in knjižnično vzgojo, obravnavala nekaj literarne teorije, ki se je navezovala na predmetnik za posamezni razred, jih seznanjala s knjižnimi novostmi in jih navduševala za branje.
	V šolskem letu 1985/1986 smo kupili 397 knjig in sicer 229 knjig za pionirsko in 168 za strokovno knjižnico.
1986/1987	Posebno skrb sem posvetila nabavni politiki. Kupovala sem tiste knjige, ki so bile najbolj potrebne učiteljem in učencem za uspešno delo.
	Predvsem sem se posvetila pedagoškemu delu, saj sem na razredni stopnji opravila najmanj 10 ur knjižne in knjižnične vzgoje na razred. (približno 120 ur)
	Za boljše delo knjižnice predlagam: ustrežnejši prostor, več denarnih sredstev, na razredni stopnji bi želela knjižno vzgojo vnesti v urnik, ne pa v prosti čas, kot je do sedaj; izposoja za razredno stopnjo naj bo tudi po 6. uri, potrebovala bi nekaj AV sredstev.
1987/1988	V prvem polletju je bilo delo v šolski knjižnici otežkočeno zaradi večkratne selitve in neustreznega prostora. Delo se je normaliziralo šele v drugem polletju, ko smo se preselili v novo, lepo in veliko knjižnico.
	V prihodnjem šolskem letu želim, da bi /.../ bila knjižnica odprta za učence tudi vsak dan po pouku. Tako bo obisk še večji, bolj pa bomo izkoristili tudi našo lepo čitalnico.
1988/1989	Delo v šolski knjižnici je bilo letos v novih prostorih še posebej prijetno /.../ sem v razredih opravila 51 ur knjižnične vzgoje /.../
1989/1990	Realizirala sem 60 pedagoških ur za učence od prvega do osmega razreda in tri pedagoške ure za učence male šole /.../
	V letošnjem letu smo poskušali s predvajanjem video kaset popestriti življenje na šoli. Osmošolci smo se odločili, da bomo vsak četrtek popoldan v šolski knjižnici zavrteli film, ki si ga bomo sami izbrali. Kino predstave so bile namenjene vsem učencem predmetne stopnje. Skupina osmošolcev je celo leto skrbela za izposajo in vračanje video kaset, predvajanje filma in seveda za ustrezno reklamo. ¹² Navedenih je 29 filmov po mesecih od oktobra do aprila.
1991/1992	Realizirala sem 46 pedagoških ur za učence od prvega do osmega razreda, srečanja s književnike za tekmovalce BZ, /.../
1992/1993	V vseh razredih sem imela prvo uro knjižnično vzgojo, ki je bila glede na starost učencev ustrezno dopolnjena in poglobljena. Drugo pedagoško uro je bila knjižna vzgoja, kjer se imela ure pravljič, knjižne novosti, nastanek knjige in uporabo poučnih knjig. /.../
1993/1994	Knjižna in knjižnična vzgoja; ponekod sem imela filmsko vzgojo.
	Sodelovala sem pri projektu Petra v petem razredu.
	Že drugo leto sodelujemo pri mednarodnem knjižnem kvizu.
1994/1995	Knjižnična vzgoja /.../ v nekaterih razredih tudi filmska vzgoja.
	V okviru knjižnice so potekale tudi druge dejavnosti: projekt Petra za likovno vzgojo in slovenski jezik; Mednarodni knjižni kviz Zemlja je naš dom. Pri kvizu sodelujemo že četrtič. Tokrat je pri kvizu sodelovalo 46 učencev.; Družinsko branje: novembra 1994 sva z gospo Mili Radmelič sodelovali pri projektu Družinsko branje založbe Epta iz Ljubljane.
1995/1996	Pri urah izposoje sem se z učenci pogovarjala o knjigah, ki so jih prebrali, jim svetovala, kaj naj berejo in tudi nabavila knjige, ki so jih želeli brati, pa jih v šolski knjižnici ni bilo.

¹² Klavdija Mohar, predsednica OO ZSMS, Poročilo o delu mladinske organizacije v šolskem letu 1988/1989, 15. 5. 1989, šolski arhiv.

	Pri knjižnični vzgoji /.../ skupaj 49 ur.
	Redno sem razstavljala vse knjižne novosti za učence in učitelje.
	Z učenci sem sodelovala pri mednarodnem knjižnem kvizu, ki ga organizira nemška bralna ustanova iz Mainza. Število učencev, ki so letos sodelovali pri kvizu, je bilo precej večje kot prejšnja leta.
	Ob slovenskem kulturnem prazniku sem pripravila razstavo o življenju in delu Franceta Prešerna.
1996/1997	Opomba: poročilo je prvič tipkano.
	Pri urah knjižnične vzgoje sem /.../ 57 ur
	V knjižnici so bile različne razstave in druge dejavnosti. Ob tednu otroka so učenci in člani Likovnega društva Petra Lobode razstavili svoja likovna dela. Redno je bila razstava knjižnih novosti. Ob slovenskem kulturnem prazniku je bila razstava portretov Franceta Prešerna. Izvedli smo anketo o najbolj branih knjigah in pripravili razstavo. Organizirala sem okroglo mizo o Bralni znački. Celo šolsko leto je bila redna razstava knjig na ekološko temo. /.../ Ob svetovnem dnevu mladinske knjige sem pripravila razstavo poslanice za otroke, razstavila knjige za Mednarodni knjižni kviz v knjižnici in vse gradivo posredovala tudi učiteljem. Ob obletnici rojstva Ivana Cankarja sem pripravila razstavo o življenju in delu pisatelja. Ob 25-letnici šole sem v knjižnici pripravila razstavo šolskih glasil. /.../ Gospa Vilma Vrtačnik je v knjižnici razstavljala turistične prospekte – izdelke učencev. Pripravila in razstavila sem sezname naj bralcev in naj knjig.
	Od vsega začetka naša knjižnica redno sodeluje pri mednarodnem knjižnem kvizu, ki ga organizira nemška bralna ustanova iz Mainza. Število sodelujočih je vsako leto večje.
	Letos smo celotno gradivo prenesli iz starega programa v nov računalniški program, ki nam omogoča boljše delo. Seveda pa je s prenosom povezano ogromno dodatnega dela ...
	Tudi letos smo množično sodelovali pri mednarodnem knjižnem kvizu, ki ga organizira nemška bralna ustanova iz Mainza.
1997/1998	V knjižnici sem imela enkrat mesečno razstave: o stoti obletnici smrti Janka Kersnika, razstava risb ob tednu otroka, ob 70-letnici Marlenke Stupice /.../, razstava razglednic in gradiva o praznovanju božiča in novega leta na Slovenskem, razstava gradiva o F. S. Finžarju ob slovenskem kulturnem prazniku, razstava o Leopoldu Suhadolčanu, razstava likovnih izdelkov učencev oddelkov Jarše, v maju in juniju ni bilo več razstav.
	Letos smo sodelovali le pri knjižnem kvizu o Otonu Župančiču, ker mednarodnega knjižnega kviza ni.
	V knjižnici sem imela vse pedagoške ure in sicer najmanj eno uro knjižne vzgoje na oddelek in eno uro knjižnične vzgoje na oddelek. /.../ V knjižnici so učenci petih razredov imeli pedagoške ure v okviru Projekta Petra za slovenski jezik in likovno vzgojo.
1998/1999	Povedati moram, da ima pomembno vlogo pri tem tudi nakup novih leposlovnih knjig. Če ne bi bilo novosti, bi verjetno upadel obisk knjižnice in tudi število tekmovalcev za bralno značko.
	Od vsega začetka naša knjižnica sodeluje pri knjižnem kvizu. Nekateri učenci so kviz o Francetu Prešernu reševali v knjižnici, drugi pri pouku skupaj z učitelji, nekateri pa doma. Izpolnjena gesla sem odnesla v knjižnico Domžale, ki gesla zbira.
	Tudi letos sem pripravila različne razstave: oktobra je bila razstava del Miška Kranjca in Toneta Pavčka. Pavček je praznoval 70-letnico, Miško Kranjec pa je bil letos pri Bralni znački proglašen za umetnika sezone. Novembra je bila razstava knjig ljudskih in umetnih pravljič. Decembra sem pripravila razstavo o življenju in delu Ivana Cankarja. Recital, ki je spremljal predstavo, je pripravila učiteljica Martina Leskovec. /.../ Februarja sem imela razstavo o Otonu Župančiču. Uvodni del je bil moj prispevek, recital pa je pripravila Martina Leskovec s svojim recitatorskim krožkom. /.../ Marca smo z recitacijskim krožkom gospe Martine Leskovec pripravili razstavo in recital o Srečku Kosovelu. /.../ Aprila je bila zadnja razstava. Razstavili smo najbolj priljubljene knjige in likovne izdelke otrok, ki so nastali v tednu otroka.
	Vseh knjig v oddelku za učence je 9503, kar je kar 18,4 knjig na učenca. Povprečno je vsak učenec obiskal knjižnico 12,2 krat (lani približno 10 krat) in si vsakokrat izposodil 1,5 knjige.

	Dokaj bogata je strokovna knjižnica, ki ima 6219 knjig, kar znese 177 knjig na učitelja. Ta oddelek poskušamo sproti oskrbovati z novimi izdajami. V knjižnici, ki prerašča v mediateko, hranimo in izposojamo tudi prosojnice, diapozitive, filme in videokasete ter računalniške programe. ¹³
1999/2000	/.../ Pomagala sem učencem in učiteljem pri iskanju gradiva, ki so ga potrebovali pri svojem delu in jih učila, kako iskati informacije po različnih virih, navajala na uporabo UDK-ja, ki ga je potrebno poznati pri iskanju strokovnega gradiva. /.../
	Pri urah knjižne vzgoje sem imela tako kot doslej eno uro knjižnične vzgoje in eno uro knjižne vzgoje. /.../ Pri urah Petre sem v 5. razredu nadaljevala z bralnimi urami, ki so jih učenci lansko leto lepo sprejeli in enako tudi letos, sicer pa je pouk pri projektu Petra potekal po učnem načrtu.
	V letnem delovnem načrtu smo načrtovali srečanje z umetnikom, zato sem januarja povabila na obisk gospo Bredo Smolnikar . Srečanje z njo je bilo prijetno in zanimivo.
	Tudi letos je naša knjižnica sodelovala pri knjižnem kvizu. Vsi učenci, ki jih je bilo letos veliko več kot druga leta, so kviz o Prežihovem Vorancu reševali v knjižnici. Izpolnjena gesla sem poslala v Knjižnico Domžale, ki gesla zbira in jih potem posreduje na republiški odbor.
1999/2000	Letos sem spet, po daljšem premoru, imela na obisku vrtec. Knjižnico so obiskali otroci iz vrtcev Količevo, Vir in Rodica. Zelo dobro smo sodelovali z otroki iz vrtcev Količevo in Vir, slabše pa so se odzivali otroci z Rodice. Tudi otroci naše Male šole so prišli v knjižnico na obisk. Skupaj je bilo 6 ur obiskov vrtca.
	Letos sem pripravila naslednje razstave: septembra smo z učenci 4. C razreda pripravili Zgodbo o knjigi; oktobra je bila razstava posvečena obletnici rojstva Daneta Zajca; oktobra sva z gospo Martino Leskovec pripravili razstavo ob Dnevu reformacije; novembra sem imela razstavo o basni; januarja sem pripravila razstavo o delu in življenju pisateljice Brede Smolnikar; februarja je bila razstava o življenju in delu Franceta Prešerna; marec – Moja najljubša knjiga, razstava najbolj branih knjig /.../ april – razstava knjižnih novosti in likovnih izdelkov učencev naše šole ter domžalskih umetnikov, ki so jih ustvarili v tednu otroka; maj – razstava ob obisku pisatelja Primoža Suhadolčana ; junij – razstava ob obisku pisatelja Marjana Marinška ; junij – lutkovni krožek je imel razstavo lutk in izvedbo lutkovne igrice.
2000/2001	Sabina Burkeljca je posredovala obširno poročilo o delu v knjižnici v zadnjih dveh mesecih, odkar je zaposlena pri nas. /.../ ¹⁴ Knjižnico sem z mojim prihodom dobila urejeno, tako da sem se seznanila samo s tistimi stvarmi, ki so pomembne za njeno nemoteno delovanje.
2001/2002	V devetletni osnovni šoli se ne izvajajo več ure knjižne in knjižnične vzgoje, pač pa KIZ (knjižnična informacijska znanja). Vsak oddelek naj bi v šolskem letu imel 4 ure KIZ-a, ki ga izvajata učitelj vsebinsko, knjižničar pa strokovno znanje dopolnjuje v informacijsko-dokumentacijskem pomenu.
	Razstave v knjižnici: o Harryju Potterju, o Prešernu, njegovem delu in sodobnikih, o švedski pisateljici Astrid Lindgren, razstave knjižnih novosti.
	Letos sem uvedla tudi knjižno uganko meseca, s katero sem hotela še dodatno motivirati učence na razredni stopnji. Vsak mesec sem torej postavila vprašanje, povezano s knjigami in učenci so svoje odgovore oddali v knjižni nabiralnik v knjižnici. Ker jih je na koncu meseca čakala nagrada (knjiga), so se seveda potrudili še bolj, opazila sem celo, da v knjižnico prihajajo tudi učenci, ki si sicer niso izposojali knjig in so ob tem, ko so izpolnili listič za knjižno uganko, »poškilili« še med knjižne police. Knjižna uganka meseca se je med učenci razredne stopnje zelo dobro obnesla in morda jo bom drugo leto uporabila še na predmetni stopnji.
	V knjižnici hranimo nekaj več kot 17.000 enot knjižnega gradiva, od tega je največ knjig za učence (leposlovje), sledijo strokovne knjige, najmanj pa je AV-gradiva. Na šoli naročamo čez 50 naslovov strokovnih in poljudnih časnikov in revij, predvsem s področja vzgoje in izobraževanja, posameznih predmetnih področij in revije za učence. Knjižni fond se sproti ažurira in dopolnjuje z novostmi, primernimi za osnovno šolo, ravno tako se sproti izloča in odpisuje gradivo, ki ne služi več svojemu namenu.

¹³ Andreja Pogačnik Jarc, Poročilo o uresničevanju Letnega delovnega načrta šole za šolsko leto 1997/1998, avgust 1998, šolski arhiv.

¹⁴ Zapisnik 9. seje učiteljskega zbora Osnovne šole Rodica z dne 3. 7. 2001.

2002/2003	Poleg svojega strokovnega bibliotekarskega dela sem sodelovala tudi: ob tednu otroka z uro pravljic za najmlajše, pri kulturnem dnevu za 8.raz. (Janko Kersnik), izvajala kulturni dan v 5.raz. na temo pravljic, sodelovala pri naravoslovnem dnevu AIDS za 9.raz., imela sem ure pravljic za vrtca iz Količevega in Vira, pri kulturnem dnevu za 7.raz. – razstava na temo basni, pri kulturnem dnevu za 7.raz. (Jadran Krt).
	V šolski knjižnici sem imela v tem šolskem letu razstave: Trije dobri možje (december), Basen (april), H. C. Andersen (maj).
	Knjižnična informacijska znanja smo izvajali z učiteljicami razredne stopnje in učiteljicami ter učitelji posameznih predmetov na predmetni stopnji. Priprava, izvedba ter evalvacija je potekala načrtovano, timsko, skrbno smo izbrali cilje, ki smo jih želeli realizirati. /.../ z Ireno Mučibabič sva napisali strokovni članek, v katerem vsaka s svojega vidika prikazuje knjižnična informacijska znanja. /.../
	V knjižnici je na voljo okoli 19.000 enot knjižničnega gradiva, največ knjižnega, nekaj pa tudi AV-gradiva, CD-jev in CD-romov.
	V knjižnici imamo tudi okoli 60 naslovov različnih časopisov in revij, največ s področij pedagoških ved, posameznih predmetnih področij, razvedrila in revij za otroke. Najbolj brane revije so: Pil plus, Atelje, Unikat, Razredni pouk, Eudca, Gea, Katarina, Vzgoja in izobraževanje.
2003/2004	Poleg svojega strokovnega bibliotekarskega dela sem sodelovala tudi: ob tednu otroka z uro pravljic za najmlajše (Hiška za vse), pri kulturnem dnevu za 8. raz. (Janko Kersnik), izvajala kulturni dan v 5. raz. na temo pravljic, ogled knjižnice za vrtca iz Količevega in Vira, pri kulturnem dnevu za 7. raz. – razstava na temo basni, pri kulturnem dnevu za 9. raz. (Trubar), pri koordinaciji Slovenskega knjižnega kviza 2004: »Srečko Kosovel in Primorska«.
	V šolski knjižnici sem imela razstavo Srečko Kosovel – Eno besedo bi rekel rad (stoletnica rojstva), ki je dopolnjevala recital pesmi.
	KIZ – podobno kot prejšnje leto
	Posebej moram omeniti 1. razred devetletke in načrtovano izposojajo knjig, ki smo jo izvajali vsak petek v vseh treh oddelkih prvega razreda. Učenci so si s tem pridobili navade izposoje knjig, se naučili veččin izposoje, vračanja ter ravnanja s knjigami. Moram reči, da smo z učiteljicami ugotovile, da je učencem obisk knjižnice postal navada, ravno tako branje knjig.
	V letu 2003 smo odpisali 90 knjižnih enot.
	V knjižnici imamo naročenih čez 60 naslovov različnih časopisov in revij /.../
	/.../ Novitetam s tega področja vseskozi sledim in lahko zapišem, da kupimo kar okoli 90 % vseh knjig, ki izidejo v Sloveniji s področja mladinske književnosti, velikokrat učenci povedo svoje želje.
2004/2005	Druge dejavnosti, na katerih sem sodelovala: ure pravljic ob tednu otroka »Veveriček posebne sorte«, priprava strokovne literature za učiteljski zbor ob začetku šol.leta, /.../ priprava, vodenje in izvedba kulturnega dneva za 9. razred (Po poteh Srečka Kosovela), ažuriranje šolske spletne strani z informacijami o šolski knjižnici, /.../
	V knjižnici so bile letos razstave: Faksimile (februar 2005), 60-letnica Cicibana (marec 2005) – zbirali smo stare Cicibane, dobili smo prvo (originalno) številko te revije; Edvard Kocbek – obletnica rojstva. Ob razstavah smo izvajali KIZ z večino oddelkov šole.
	V 1. razred devetletke smo tudi letos načrtovano uvajali izposojajo knjig /.../
	V letu 2004 smo odpisali 115 knjižnih enot.
	V knjižnici imamo naročenih čez 60 naslovov različnih časopisov in revij /.../
2005/2006	Druge dejavnosti, na katerih sem vodila ali sodelovala: ura pravljic ob tednu otroka, ura pravljic za odrasle ob tednu otroka, /.../ ažuriranje šolske spletne strani z informacijami o šolski knjižnici, dobrimi vestmi (Unesco projekt) ter ostalimi dogodki šole, /.../ vodenje tečaja COBISS za sodelavce šole, /.../ sprejem otrok iz vrtca Ostržek, soavtorstvo članka Izobraževanje učiteljev za informacijsko opismenjevanje učencev (revija Šolska knjižnica).
	V knjižnici so bile letos naslednje razstave: Dane Zajc: spominska razstava ob smrti; Simon Gregorčič, Bologna – katalogi s knjižnega sejma, redke in dragocene knjige v naši knjižnici, Slavko Pregl na obisku, razstave knjižnih novosti, France Prešeren, praznični december. Ob razstavah smo izvajali tudi vsebine KIZ.

	V 1. razred devetletke smo tudi letos načrtovano uvajali izposojajo knjig, /.../
	V šolskem letu je bilo v knjižnici 10.162 obiskov. Izposojenih je bilo 11.107 enot, od tega največ za stopnjo C – 3702 in stopnjo P – 3169 enot ter stopnjo M – 2127 enot. Pri strokovnih knjigah je bilo največ izposojenih pri naravoslovnih vedah – 571 enot.
	V letu 2005 smo odpisali 118 knjižnih enot.
	V knjižnici imamo naročenih čez 60 naslovov različnih časopisov in revij /.../ Nove revije so: Geo, National Geographic v slovenskem jeziku, Pogled – The view – revija za multidisciplinarno poučevanje in preprečevanje samomora.
	Knjižnica je za učence odprta vsak dan od 7.30 do 8.45 in 11.30 do 14. Ure ter v času glavnega odmora. Enkrat tedensko, ob torkih, od 11.30 do 14.00 je knjižnica odprta v oddelkih Jarše. ¹⁵
2006/2007	/.../ kulturna koordinatorica na šoli /.../ sprejem otrok iz vrtca Ostržek, urejanje in koordinacija zbornika Šola ob bregu Mlinščice ob 100-letnici šolstva v Jaršah, priprava prireditve »Ko pesem zraste, postane ptica« - sodelovanje z društvom Lipa (skupaj z Drago Jeretina Anžin) /.../ predstavitev zbornika Šla ob bregu Mlinščice v domžalski knjižnici, članica strokovne komisije delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolske knjižničarje (5-letni mandat), individualno podiplomski študij didaktike književnosti.
	Letošnja novost je bil knjižni nahrbtnik za učence , katerega je vsak učenec lahko odnesel domov – spodbujali smo družinsko branje (v njem je bila tudi literatura za starše) – kar je eden najmočnejših motivacijskih dejavnikov branja pri učencih te starosti. Knjižni nahrbtnik je bil zelo pohvaljen, zato bomo v naslednjem letu s tem načinom branja nadaljevali – dodali bomo še dva nahrbtnika – za vsak razred svojega.
	Poleg tega smo skupinsko izposojajo izvajali tudi v oddelkih podaljšanega bivanja, s čimer sem zelo zadovoljna, saj so učenci prihajali v knjižnico sistematično, večina si je knjige izposodila, poleg tega pa je bil zraven še učitelj.
	V letu 2006 nismo odpisali nobene knjižne enote.
	Letos smo učence bolj sistematično uvajali v raziskovanje – Dušan Smole in jaz sva izvajala 10 ur za učence in učence (nadarjeni) o raziskovanju, literaturi in vrednotenju.
2007/2008	/.../ bralne urice za otroke iz vrtca Ostržek, koordinacija bralne značke in prireditve ob zaključku (srečanje z Zvezdano Majhen), /.../
	Projekt: poezija – šolski literarno-likovni natečaj pisanja pesmi /.../, izid pesniške zbirke Srce je pesem, pesem je srce v aprilu 2008 (uredila), /.../ KIZ (4 ure) v 4.a in 4.b razredu – projekt Andili Bandili, bistra glava, naj te pesmica zabava! – mladinska poezija in mladinski pesniki, predstavitev pesniške zbirke v šoli – gostja pesnica Zvezdana Majhen, recital pesmi iz zbirke Srce je pesem, pesem je srce v Ljubljani na Festivalu ustvarjalnosti in inovativnosti pri učenju v maju 2008, ob svetovnem dnevu poezije, 21. marca, smo s skupino učencev 5. razreda devetletke odšli na srečanje s pesnikom Novico Novakovičem in Vido Mokrin Pauer – bilo je zelo prijetno in navdušujoče za učence.
	Že drugo leto izvajamo projekt knjižni nahrbtnik za družine, katerega je vsak učenec lahko odnesel domov – spodbujali smo družinsko branje /.../ Projekt sva staršem predstavili na roditeljskem sestanku. Dogovorili smo se, da imajo otroci nahrbtnik doma cel teden, nato pa ga vrnejo in ga dobi naslednji otrok. /.../
	Na šoli letos prvo leto izvajamo inovacijski projekt Biblioterapija kot preventivna dejavnost v OŠ. /.../ Projekt temelji na branju zgodb/literature in voden pogovor o tem. /.../
2008/2009	Interno bibliotekarsko strokovno delo: nabava knjižničnega gradiva, strokovna bibliotekarska obdelava, oprema, strokovna ureditev in postavitve, vodenje statistike, oblikovanje letnega delovnega načrta.
	Pedagoško delo: oblikovanje letne priprave, individualno bibliopedagoško delo ob izposoji, pogovori o knjigah, bibliopedagoško delo z oddelki in skupinami (KIZ).
	Sodelovanje s strokovnimi delavci na šoli: posveti o nakupu novosti za knjižnico, organiziranje branja za bralno značko in koordinacija, sodelovanje na konferencah, seminarjih, seznanjanje sodelavcev z novitetami v šolski knjižnicami, letna priprava na pouk KIZ.

¹⁵ Andreja Pogačnik Jarc, Letni delovni načrt OŠ Rodica za šolsko leto 2005/2006, september 2005.

	Ostalo delo: priprava strokovne literature za učiteljski zbor, koordinacija kulturnega dne za 7. raz (projekt Rastem s knjigo), dopolnjevanje šolske spletne strani z informacijami o šolski knjižnici ter ostalimi dogodki, lektoriranje besedil za potrebe šole in strokovnih delavcev, sodelovanje na dnevu odprtih vrat šole, nadomeščanje slovenist pri nivojskem pouku v 8.in 9.raz., bralne urice za otroke iz vrtca Ostržek – vrtec na obisku, koordinacija bralne značke in eko bralne značke, članica šolske komisije za Cankarjevo priznanje, članica strokovne komisije delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolske knjižničarje na Ministrstvu za šolstvo (5-letni mandat), popravljane nacionalnih preizkusov znanja iz slovenščine v 6.raz, individualno: podiplomski študij didaktike književnosti.
	V 1.raz. smo tudi letos načrtno uvajali izposojajo knjig /.../ (opomba: enako kot prej)
	Že tretje leto izvajamo projekt Knjižni nahrbtnik za družine /.../ (enako kot lani)
	Poleg tega smo skupinsko izposojajo izvajali tudi v oddelkih podaljšanega bivanja (enako kot v preteklih letih)
	Nekaj težav je bilo pri vzpostavljanju reda in discipline – oblikovala sem pravila vedenja v šolski knjižnici, ki bodo del šolskih pravil.
2009/2010	Aktivno sodelovanje v projektih Comenius – šolska partnerstva in Comenius Regio: V šolskem projektu Comenius – šolska partnerstva sem bila članica. V januarju sem pripravila prireditev, na kateri smo prijazno sprejeli goste iz Grčije, Turčije in Poljske. Pri projektu Comenius Regio sem bila vsebinska koordinatorica. Tema projekta je bibliopreventiva. Aktivno sem sodelovala in koordinirala vsebino v projektu Bibliopreventiva, vsebinsko sem koordinirala in pripravljala mednarodno konferenco Čudežnost besed v maju 2010, urejala zbornik ob konferenci, uvajala dobro prakso med članice projektne skupine, sodelovala na mednarodni konferenci v Lodžu v februarju 2010, pisala članke v javna občila o projektu (Šolski razgledi, Knjižničarske novice) in se redno udeleževala sestankov projektne skupine na Občini Domžale.
	Bila sem kulturni koordinator na šoli. V septembru smo s timom pripravili koledar dogodkov skozi celo šolsko leto /.../
	Ostalo delo: ura pravljic ob tednu otorka, prehod na nov program za izposojajo in obdelavo v decembru 2009 – Win knjižnica, priprave strokovne literature za učiteljski zbor na začetku šolskega leta /.../ bralne urice za otroke iz vrtca Ostržek, koordinacija bralne značke in eko bralne značke /.../
	Knjižnična informacijska znanja /.../
	V 1.raz. devetletke smo tudi letos načrtno uvajali izposojajo knjig, /.../
	S projektom Knjižni nahrbtnik za družine, katerega je vsak učenec lahko odnesel domov – smo spodbujali družinsko branje /.../
2010/2011	Aktivno sodelovanje v projektih Comenius – šolska partnerstva in Comenius Regio. V šolskem projektu Comenius – šolska partnerstva sem bila članica. V maju 2011 sem pripravila prireditev, na kateri smo prijazno sprejeli goste iz Grčije, Turčije in Poljske. Kolegici sem lektorirala besedila, ki jih je potrebovala pri projektu. Pri projektu Comenius Regio sem bila vsebinska koordinatorica. Tema projekta je bila bibliopreventiva. Aktivno sem sodelovala in koordinirala vsebino v projektu Bibliopreventiva, vsebinsko sem koordinirala in pripravljala mednarodno konferenco Knjige so otrokom v pomoč konec marca 2011, urejala zbornik literarno-likovnega natečaja Ptice sanj, uvajala dobro prakso med članice projektne skupine, sodelovala na mednarodni konferenci v Lodžu v oktobru 2010, pisala članke v javna občila o projektu (Šolski razgledi, Knjižničarske novice) in se redno udeleževala sestankov projektne skupine na Občini Domžale. Ob zaključku projekta sva s kolegico Tjašo Grobin uredili zbornik, ki predstavlja prerez celotnega dveletnega projekta Comenius Regio: bibliopreventiva. /.../
	Tudi v tem šolskem letu sem bila vodja študijske skupine za knjižnično dejavnost na območju Domžal, Kamnika in Zasavja.
	Bila sem tudi kulturni koordinator na šoli. V septembru smo s timom pripravili koledar dogodkov skozi celo šolsko leto /.../
	Ostalo: enako kot pretekla leta, poleg tega še: pomoč kolegici pri šolskem glasilu Rodica je špica, izdaja zloženke/zgibanke o biblioterapiji (december 2010), scenarij za kulturne prireditve (8. Februar, dan ustvarjalnosti, obisk Comenius parnerjev).
	Knjižnična informacijska znanja /.../

	V 1. razred smo tudi letos načrtno uvajali izposojajo knjig /.../
	Poleg tega smo skupinsko izposojajo izvajali tudi v oddelkih podaljšanega bivanja /.../
2011/2012	Interno bibliotekarsko strokovno delo /.../ Pedagoško delo /.../ Sodelovanje s strokovnimi delavci na šoli /.../ Vodenje študijske skupine za šolske knjižničarje /.../ Kulturna dejavnost /.../ Večje šolske prireditve, ki smo jih realizirali: prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku (februar), dobrodelni koncert v Grobljah (marec), prireditve ob 40-letnici šole (junij). /.../ Ostalo delo (enako kot prejšnja leta, poleg tega pa še:) sodelovanje pri projektu ACES ob obisku gostov iz Moldavidije (vodenje delavnice), sodelovanje pri mladinskem festivalu Bralnice pod slamnikom, bralne urice za otroke iz vrtca Ostržek (več skupin), sodelovanje pri pripravi scenarija ob 40-letnici šole v juniju 2012.
	Mednarodno udejstvovanje: jeseni 2011 sem predstavila biblioterapijo v Knjižnici kranj na Društvu bibliotekarjev Gorenjske. V februarju 2012 sem se aktivno udeležila mednarodne konference o biblioterapiji, ki je potekala v New Delhiju v Indiji. Organiziral jo je AWIC, indijska sekcija IBBY-ja. Na njej sem predstavila primer dobre prakse – biblioterapijo. O konferenci sem pisala v Knjižničarskih novicah v marcu 2012. V maju sem se aktivno udeležila mednarodne konference v Lodžu, na kateri smo osvetljevali vpliv medijev in knjig na otroke. /.../ V marcu 2012 je bil z menoj polurni intervju na Radiu Trst, v katerem sem govorila o zdravlilni moči knjig. Tudi v tem šolskem letu je izšlo več mojih člankov o zdravlilni moči knjig: v Zdravju, Knjižničarskih novicah, Šolski knjižnici.
	Knjižnična informacijska znanja
	Izposoja v knjižnici: V 1. razred smo tudi letos načrtno uvajali izposojajo knjig /.../ Poleg tega smo skupinsko izposojajo izvajali tudi v oddelkih podaljšanega bivanja /.../

6 ŠTEVILO KNJIG V ŠOLSKI KNJIŽNICI

Podatki o številu knjig v šolski knjižnici so bili v nekaterih poročilih omenjeni, vendar ne sistematično. Zaradi tega sva dobili nepopolno preglednico – spodaj.

Šolsko leto	Knjižničnih enot novih/stanje	Strokovne knjige nove/stanje	Knjige za učence nove/stanje
1980/1981	547	185	362
1981/1982	+220 / 767	+34	...
1982/1983	+509
1983/1984	+123	+40	+83
1985/1986	+397	+168	+229
1997/1998	15.722	6.219	9.503
1998/1999	+826 / 16.548	+257 / 6.476	+569 / 10.072
2001/2002	okoli 17.000
2002/2003	okoli 19.000
2003/2004	okoli 19.000	...	+blizu 1000
2004/2005	okoli 19.000
2005/2006	preko 20.000
2006/2007	preko 20.000
2012/2013	okoli 30.000	...	okoli 18.000

Kakor vidimo, so podatki deloma točni, deloma pa gre za ocene knjižničark. Zagotovo pa je, da je število knjižničnih enot poraslo od 547 v šolskem letu 1980/1981 do okoli 30.000 knjižničnih enot v letošnjem šolskem letu.

7 OBISKANOST IN IZPOSOJA V ŠOLSKI KNJIŽNICI

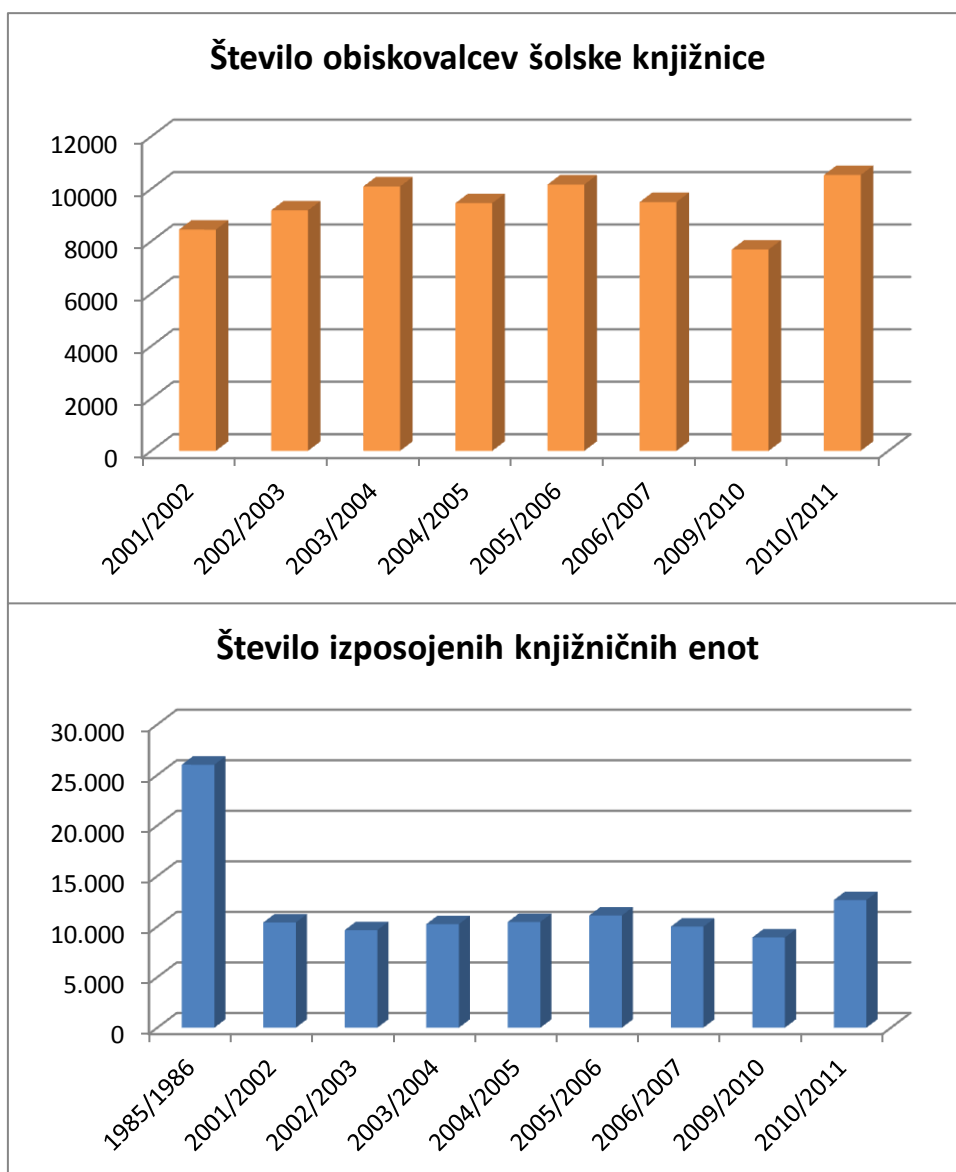
Podatki o obiskanosti iz izposoji v šolski knjižnici so bili sprva zapisani v posebnih poročilih, od leta 2002 dalje pa so bili del poročila o delu šolske knjižnice. Na žalost pa so bili takšni podatki do leta 2001 redki.

Šolsko leto	Izposojenih enot	Stopnja C cicibani	Stopnja P 4.-6.raz.	Stopnja M mladina	Naravoslovne vede	Strokovni delavci
1985/1986	26.022	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka
2001/2002	10.408	3317	3454	ni podatka	438	ni podatka
2002/2003	9656	2731	2766	1769	597	2390
2003/2004	10.245	3734	2398	1928	581	2185
2004/2005	10464	3908	2507	1834	488	2219
2005/2006	11.107	3702	3169	2127	571	2109
2006/2007	9996	3384	2951	1687	641	1974
2009/2010	8924	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka
2010/2011	12.630	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ni podatka

Šolsko leto	Št. obiskov	Povprečno št. izposojenih enot
1985/1986	65/na dan	ni točnih podatkov
2001/2002	8441	1,2
2002/2003	9176	1,1
2003/2004	10.087	1,0
2004/2005	9452	1,1
2005/2006	10.162	1,1
2006/2007	9492	1,1
2009/2010	7682	1,2
2010/2011	10.525	1,2

2009/2010: na prvem mestu po številu izposoj je *Skrivni dnevnik Jadrana Krta*, sledita mu dve angleški knjigi za angleško bralno značko (*Heny Hippo* in *The Ugly Duckling*), sledi slikanica *Vilma spet leti*, nato so ponovno tri angleške knjige in Harry Potter – *Svetinje smrti*.

2010/2011: Največkrat so bile izposojene knjige: *Skrivni dnevnik Jadrana Krta* (34 x), *Zlati rakci*, strip (31 x), *Happy Rhymes 1* (30 x). Sledijo: *Kaja se prepira z bratom*, *Blaž* in *Kaja se izgubita*, *Rabbit's friends*, *Blaž je ljubosumen*, *Črni otok*, *Pristanek na Luni* itd.

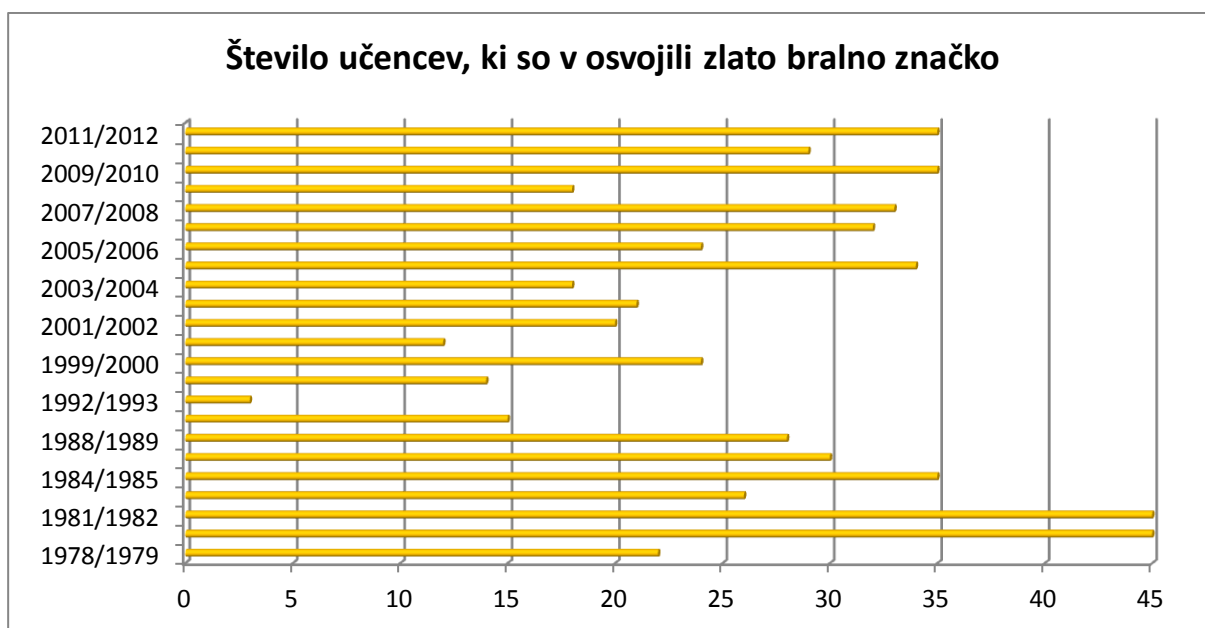
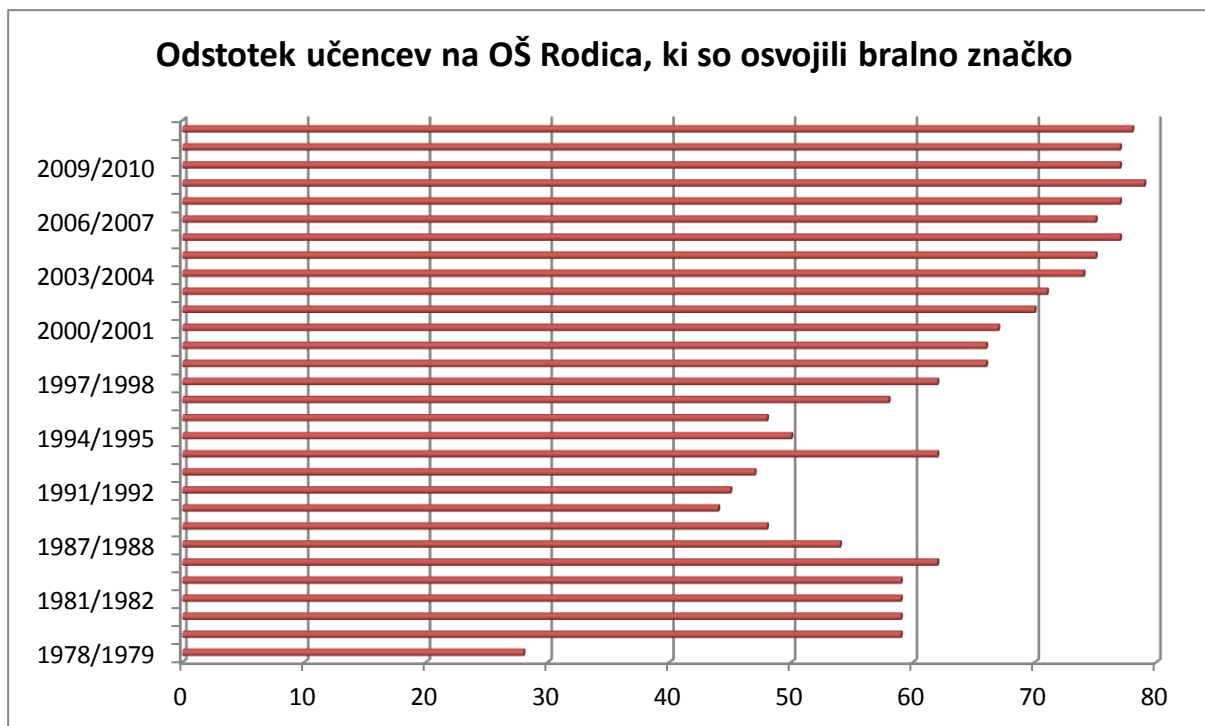

V poročilih je zapisan samo en točen podatek o izposoji knjižničnega gradiva pred letom 2001/2002, od tega šolskega leta dalje pa poročila vsebujejo tudi te podatke. V šolskem letu 1985/1986 naj bi imela šolska knjižnica 26.022 izposojenih enot, kar pa se nama zdi nemogoče in meniva, da gre za oceno, ki je pretirana. Če bi bil ta podatek resničen, bi bila izposoja pred tridesetimi leti večja kot pa danes. To bi si lahko razlagali z dejstvom, da je bila knjižnica leta 1986 preseljena v šolski prizidek, ki je nekoliko odmaknjen od glavnega šolskega poslopja. Morda je to razlog, da se je izposoja tako zelo zmanjšala - kljub temu, da je knjižnica vedno bolj založena z različnim knjižničnim gradivom. Druga, bolj verjetna razlaga pa je, da je podatek iz šolskega leta 1985/1986 neresničen in je bila takratna ocena pretirana.

8 BRALNA ZNAČKA

Podatki o bralni znački so bili sprva zapisani v posebnih poročilih, od leta 2002 dalje pa so postali del poročila o delu šolske knjižnice.

Šolsko leto	Bralna značka št. učencev	Zlata značka vseh 8 oz. 9 let	Odstotek od vseh učencev (%)
1978/1979	204	22	28
1979/1980	436	...	59
1980/1981	431	45	59
1981/1982	424	45	59
1982/1983	418	26	59
1984/1985	411	35	62
1987/1988	304	30	54
1988/1989	264	28	48
1989/1990	238	...	44
1991/1992	223	15	45
1992/1993	238	3	47
1993/1994	259	14	62
1994/1995	256	...	50
1995/1996	249	...	48
1996/1997	300	...	58
1997/1998	321	...	62
1998/1999	346	...	66
1999/2000	347	24	66
2000/2001	349	12	67
2001/2002	362	20	70
2002/2003	366	21	71
2003/2004	427	18	74
2004/2005	427	34	75
2005/2006	426	24	77
2006/2007	413	32	75
2007/2008	427	33	77
2008/2009	443	18	79
2009/2010	461	35	77
2010/2011	463	29	77
2011/2012	473	35	78

Šolsko leto	Način podelitve in nagrade bralne značke
1978/1979	V šoli, recital pesmi Josipa Murna Aleksandrova v izvedbi dijakinj ESŠ. Podelitev je bila 25. 5. 1979.
1978/1979	Pesnik Niko Grafenauer , ilustrator Božo Kos in pisateljica Breda Smolnikar
1979/1980	Za zlate značkarje smo organizirali srečanje s pisatelji: Bredo Smolnikar, Karlom Grabeljškom, Lojzetom Kovačičem . Ob podelitvi značk so učenci prisluhnili recitalu Nekoga moraš imeti rad Skupine ljubitelji gledališča iz Domžal. Zlati značkarji so bili posebej nagrajeni z ogledom razstave v Narodni galeriji in predstave (Ob tabornem ognju) v Mestnem gledališču (v organizaciji občinske ZPM in kulturne skupnosti). V šoli pa so dobili tudi knjižne nagrade.
1980/1981	Organizirali smo tudi srečanja s pisatelji. Letos sta nas na višji stopnji obiskali pisateljica B. Jurca in pesnica S. Vegri . Učenci nižje stopnje so se spoznali z našo občanko, pisateljico S.

	Makarovič. Za vse razrede smo organizirali ogled filmske predstave, značkarji osmih razredov pa so obiskali še gledališke predstave v Ljubljani.
1981/1982	Značkarji od 4. do 8. razreda so si za nagrado ogledali film Učna leta izumitelja Polža, značkarji 1., 2. in 3. razreda pa film Srečni Lukec. Tretji razredi so v Ljubljani obiskali predstavo Volk in sedem kozličkov. V okviru BZ je literarni krožek pripravil srečanje s pisateljem Dolničarjem. Za zlate značkarje je Društvo prijateljev mladine v Domžalah pripravilo kratko svečanost v Mengšu, s katero pa niso bili zadovoljni niti učenci niti učitelji, ker ni bila dobro organizirana, pa tudi kvalitetna ni bila.
1982/1983	Za zaključek tekmovanja smo organizirali srečanja s pisatelji. Učenci prvih in drugih razredov so se pogovarjali s skladateljem Janezom Kuharjem , učenci tretjega razreda dalje pa s pisateljem Slavkom Preglom . Za vse razrede smo tekmovalcem organizirali ogled filmske predstave. Zlati značkarji so si v Cankarjevem domu ogledali Umetnikovo trilogijo.
1984/1985	ZPM Domžale je financirala ogled filmskih predstav v Domžalah in gledališke predstave za zlate značkarje v Ljubljani.
1987/1988	Tekmovanje smo zaključili s slovesno podelitvijo značk, na katero smo povabili pisatelja Ivana Sivca in ilustratorja Dunjo Kofler ter Marjana Mančka . Zlati značkarji so si ogledali kitajsko razstavo v Narodni galeriji v Ljubljani.
1988/1989	Za nagrado so si tekmovalci predmetne stopnje ogledali videofilm To so gadje, značkarji 3. in 4. razreda pa igrico o Piki Nogavički. Bralce 1. in 2. razreda je obiskala ilustratorka Marjanca Jemec Božič . Žal nam je, ker na zaključek BZ ni prišel pesnik Tone Pavček, ki se je opravičil, da je prezaposlen. Zlati značkarji so si v Ljubljani ogledali Komedijo zmešnjav. Vsako leto se organizatorji BZ srečujemo z vprašanjem, koga povabiti na obisk, kajti vse težje je dobiti pisatelje, ki bi še hodili po šolah. Prav tako smo se težko sprijaznili z dejstvom, da DPM Domžale nima več sredstev za plačilo ogleda filma, ki so si ga ob zaključku ogledali značkarji.
1989/1990	Na podelitev značk smo povabili pesnico Nežo Maurer in igralca Draga Razborška , učencem 1. in 2. razreda pa so se predstavili domači lutkarji z igrico Prijatelja spoznaš v nesreči.
1990/1991	Poročilo se ni ohranilo.
1991/1992	Branje smo zaključili s podelitvijo značk in obiskom pisateljev Bogdana Novaka in Borisa A. Novaka . Društvo prijateljev mladine Domžale je za zlate značkarje organiziralo ogled predstave Mali princ v Mladinskem gledališču v Ljubljani.
1992/1993	Na zaključno prireditev smo povabili pisatelja Miho Mateta in Daneta Zajca . Zlati značkarji pa so za nagrado obiskali Mladinsko gledališče v Ljubljani in si ogledali predstavo Živalski kabaret.
1993/1994	Na zaključno prireditev BZ smo za tekmovalce višje stopnje povabili domači ustvarjalki Cveto Z. Oražem in Vero Trstenjak. Srečanje z njima je bilo prijetno in zanimivo. Značkarji nižje stopnje pa so se srečali z umetnico Evo Škofic Maurer . Njen nastop je učence tako navdušil, da so pri predstavi aktivno sodelovali.
1994/1995	Na zaključek nismo povabili pisateljev, ampak so učenci od tretjega do osmega razreda obiskali Mladinsko gledališče v Ljubljani, značkarje prvih in drugih razredov pa je obiskal lutkar Cveto Sever . Učenci so bili veseli teh sprememb. DPM Domžale je za zlate značkarje organiziralo ogled filmske predstave.
1995/1996	Spodbuda in nagrada za nadaljnje branje je bilo letos srečanje z umetnico Marto Zore za učence višje stopnje, za tretji razred ogled gledališke predstave, za učence prvega in drugega razreda pa srečanje s pisateljem Igorjem Mislejem .
1996/1997	Poročilo v arhivu manjka.
1997/1998	Tudi letos je zaključno prireditev za osmošolce organizirala ZPM Domžale. V Kulturnem domu Domžale so si ogledali predstavo Klobukovci. Odziv na predstavo je bil pozitiven. Za učence razredne stopnje pa so pripravili igrico Renata Volkerja BE in ME. /.../ Tekmovalci petega, šestega in sedmega razreda so si v Prešernovem gledališču v Ljubljani ogledali predstavo Čiren čaj in juha kokus pokus. Glede na vedenje med predstavo in pogovore po njej so bili učenci tudi s to predstavo zadovoljni. Vstopnino je zanje plačala šola, prevoz pa so plačali sami.
1998/1999	Poročilo v arhivu manjka.
1999/2000	Ob zaključku BZ so se učenci predmetne stopnje 18. maja srečali s pisateljem Primožem Suhadolčanom . Učenci so bili nad obiskom navdušeni, saj je bilo srečanje zanimivo in zabavno. Učenci razredne stopnje so spoznali očeta Pikinega festivala gospoda Marjana

	<p>Marinška. Na začetku srečanja smo imeli nekaj tehničnih težav, ki smo jih kasneje odpravili. Mnenja o srečanju so različna, vendar je bil cilj spodbujati branje dosežen, ker je pisatelj poudaril pomen knjige. ZPM Domžale je za zlate značkarje plačala ogled gledališke predstave Nekaj lepega povej. Na predstavi je svojo poezijo predstavila gospa Neža Maurer. Ker je bila predstava zahtevna, je bila nekaterim učencem zelo všeč, vsi pa z njo niso bili zadovoljni.</p>
2000/2001	<p>V okviru zaključka bralne značke smo skupaj s slavisti organizirali srečanje z mladinsko pisateljico Janjo Vidmar (9. 5.) za predmetno stopnjo. Razredno stopnjo je obiskala pisateljica otroških knjig ga. Mateja Reba (4. 6.). Obe pisateljici sta zadovoljili naša pričakovanja.</p>
	<p>Izdela sem priporočilni seznam knjig za počitniško branje in ga dala vsem učencem, tako da tudi med počitnicami ne bodo pozabili na »zveste prijateljice«.</p>
	<p>Ob petkih sem obiskovala podružnico v Jaršah, kjer je tekla izposoja.</p>
	<p>Veliko dela je bilo potrebnega tudi za razvrščanje revij po letnikih, številkah, saj smo jih odpeljali v knjigovoznico, kjer bodo vezali posamezne letnike skupaj.</p>
	<p>Knjižnico OŠ Rodica sem vključila v evidenco slovenskih knjižnic COLIB, dobili smo SIGLO. Še posebej pomembno pa je to, da bomo postali pridruženi člani sistema COBISS in bomo lahko uporabljali to vseslovensko bazo podatkov.</p>
2001/2002	<p>Za zaključek bralne značke sem organizirala dve ločeni prireditvi za učence razredne in predmetne stopnje, ki so osvojili bralno značko. Srečali so se s klovneso in pisateljico Evo Škofic Maurer in pisateljem Bogdanom Novakom. /.../ Eva Škofic Maurer. Izvedla je samostojni program v KD Groblje. Mislim, da je tovrstna oblika motivacije oz. nagrade ob zaključku bralne značke zelo dobro sprejeta pri učenkah in učencih. /.../ pisatelj Bogdan Novak. Pred samim nastopom pisatelja smo imeli tudi kratek literarni program – učenke so interpretirale nekatere njegove pesmi, nastopil je otroški pevski zbor naše šole. Pisatelj je otroke pritegnil s humornim načinom pripovedovanja, kar je, upam, zadovoljilo njihova pričakovanja. V šolski knjižnici so knjige pisatelja Bogdana Novaka med najbolj brani.</p>
	<p>Na seminarju za mentorje bralne značke /.../ so izpostavili nekatere pomembne vidike branja za bralno značko: branje brez prisile, sodobne oblike »preverjanja« prebranega (izpraševalec naj ne bi izpraševal izpitno, pač pa inovativno, sproščeno, otrok lahko o prebranem tudi nariše risbo ali zapoje pesem), možnost otrokove lastne izbire knjig (odprti sezname branja), motivacija v obliki pogovorov o prebranem, obisk pisatelja/pesnika na šoli, branje za užitek, ne spodbujamo tekmovalnosti med učenci. Večino teh vidikom smo na šoli uveljavljali tudi v praksi.</p>
	<p>Zlati značkarji so se udeležili brezplačne predstave v KD Franca Bernika, katero jim je podarila Zveza prijateljev mladine Domžale. Predstava <i>Svinčnik piše s srcem</i> Mladinskega gledališča iz Ljubljane je bila za to populacijo otrok dokaj zahtevna in ni izpolnila njihovih pričakovanj.</p>
	<p>Vsi učenci in učenke, ki so osvojili bralno značko, so prejeli motivacijsko gradivo Bralne značke Slovenije: nalepke, zgibanke, mape ter pohvale za osemletno branje.</p>
2002/2003	<p>Za zaključek bralne značke sem povabila pisatelja Primoža Suhadolčana, ki je imel dva nastopa, eno šolsko uro za razredno stopnjo in eno šolsko uro za predmetno stopnjo. Pisatelj je s svojim humorjem in sproščenostjo gotovo še dodatno motiviral in spodbudil učence k branju. Učenci 4. a razreda so pripravili tudi kratko plesno-glasbeno točko Upor dežnikov, ki je popestrila zaključek bralne značke.</p>
	<p>Zlati bralni značkarji so se udeležili brezplačne predstave v KD Franca Bernika, katero jim je podarila Zveza prijateljev mladine Domžale. Predstava <i>Ta presneta ljubezen</i> gledališča iz Ptuj je bila za učence zanimiva, saj je govorila o odraščanju, spolnosti in prvi ljubezni.</p>
	<p>Vsi učenci in učenke, ki so osvojili bralno značko, so prejeli motivacijsko gradivo Bralne značke Slovenije: nalepke, zgibanke, mape ter pohvale za osemletno branje.</p>
	<p>Novitetam vseskozi sledim in lahko zapišem, da kupimo kar okoli 90 % vseh knjig, ki izidejo v Sloveniji s področja mladinske književnosti, prisluhnem tudi željam učencev.</p>
2003/2004	<p>Zlatih bralnih značk je bilo letos 18. Učenci so si ogledali predstavo v KD Franca Bernika <i>Dva gospoda iz Verone</i> v izvedbi študentov AGRFT. Predstava je bila letos boljša in bolj primerna za nagrado kot prejšnja leta. Učenci, ki so brali vseh osem let, so dobili v dar od ZPMS dve knjigi (Ledene magnolije in Preseren.doc).</p>
	<p>Seznami za bralno značko so letos objavljeni tudi na spletni strani naše šole /.../ Seznami so samo priporočilni, učenci imajo glede izbora knjig odprte roke, da knjige berejo tudi po lastnem izboru, kajti namen bralne značke je motivacija za branje.</p>

	Ob zaključku bralne značke na naši šoli nas je obiskal pisatelj Andrej Rozman Roza , ki je imel dva nastopa za učence od 1.-4. razreda ter učence od 5.-9.razreda. Učenci so ga lepo sprejeli, predvsem na predmetni stopnji, kjer je dodal v svoj nastop tudi humorne dramske vloške.
2004/2005	Učence je obiskal pisatelj Matjaž Pikalo (25. 4. 2005). Z njegovim obiskom smo bili zelo zadovoljni.
	Učenci, ki so 8 let brali za Bralno značko, so si ogledali brezplačno predstavo Keke (v KD Franca Bernika), nad katero so bili izredno navdušeni. Vsi so dobili tudi dve knjigi: Srebro iz modre špilje in Cankar.doc (knjige je podarila ZPMS, društvo Bralna značka). Učenci pa so ob uspešnem branju dobili tudi motivacijsko gradivo Bralne značke Slovenije.
	Učenci 1. razreda so ob vstopu v šolo prejeli knjigo Medvedki sladkosnedki (podarila jim jo je ZPMS, Bralna značka).
2005/2006	Učence je obiskal pisatelj Slavko Pregl (19. 4. 2006).
	Učenci, ki so 8 let brali za Bralno značko (takih je bilo letos 24), so si ogledali brezplačno predstavo Čarovnica Hillary gre v opero (v KD Franca Bernika). Vsi so dobili tudi dve knjigi: Gimnazijec in Pota knjige (knjige je podarila ZPMS, društvo Bralna značka). Učenci so ob uspešnem branju dobili tudi motivacijsko gradivo Bralne značke Slovenije.
	Učenci 1. razreda so ob vstopu v šolo prejeli knjigo Šola ni zame (podarila jim jo je ZPMS, Bralna značka).
2006/2007	Učenci, ki so 8 let brali za Bralno značko (takih je bilo letos 32), so si ogledali brezplačno predstavo Gledališka ura (v KD Franca Bernika). Vsi so dobili dve knjigi: Pavcev.doc in Distorzija (knjige je podarila ZPMS, društvo Bralna značka). Učenci so ob uspešnem branju dobili tudi motivacijsko gradivo Bralne značke.
	Seznami za bralno značko so objavljeni tudi na šolski spletni strani /.../ Za naslednje šolsko leto bomo še posebej spodbujali branje poezije, branje, ne pa pomnjenje na pamet, kar mnogim učencem kasneje poezijo oddalji. /.../ Dodali bomo zbirke, ki so učencem bolj pisane na kožo – avtorji: A. Rozman Roza, Barbara Gregorič, Zvezdana Majhen idr.
2007/2008	Letos smo pri bralni znački še posebej spodbujali branje pesmi in doživljanje le-teh. /.../ ob zaključku bralne značke sem povabila pesnico Zvezdano Majhen , ki je učence še dodatno motivirala za branje poezije s svojim pripovedovanjem o poeziji in svojem življenju.
	Letos smo imeli kar 33 zlatih bralnih značk – učenci so od društva Bralna značka prejeli dve knjigi Poletje na okenski polici in Trubar.doc, prav tako pa spominsko priznanje ob osemletnem branju. ZPM Domžale je vsem zlatim značkarjem priredila koncert Adija Smolarja v KD Groblje.
2008/2009	/.../ smo se odločili, da se bodo učenci na vsake dve leti srečali ob koncu branja z ustvarjalcem. Tega srečanja letos nismo imeli. Učenci, ki so knjige prebirali 8 let, so dobili v dar od ZPMS knjigo Noordung.doc.
	Prvi razredi pa so ob začetku branja prejeli knjigo Moj očka (Lila Prap).
	Eko bralna značka: Učenci v prvem triletju so izdelali raziskovalno nalogo Smeti na asfaltni ploščadi, prebrali so nekaj zgodbic iz zbirke Pomurske založbe Ločevanje odpadkov z Joškom Koškom in Cvetko Smetko. /.../ V drugem triletju so v enem izmed razredov risali energetske varčne hiše, izdelovali plakate o ločenih odpadkih in izdelovali izdelke iz odpadnega papirja. Ob prebiranju knjig so učenci risali ilustracije, pisali svoje vtise o prebranem, se pogovarjali, izdelovali plakate, izdelke /.../ V zadnjem triletju so učenci prebirali poučne knjige o onesnaževanju okolja, podnebnih spremembah in ogroženih živalskih vrstah ter izdelovali plakate in se o teh vsebinah pogovarjali. /.../ Predvsem v umetnostnih besedilih, kjer so različni čustveni trenutki, zelo močno vplivajo na učence, Tudi v bodoče bomo sodelovali pri EKO bralni znački in razvijali dve pomembni dejavnosti hkrati: vzgojo za branje in okoljevarstveno vzgojo.
2009/2010	Zlatih bralnih značkarjev je bilo letos 35. Od Bralne značke Slovenije so dobili v dar knjigo Janje Vidmar – Pink, od ZPM Domžale pa so dobili v dar ogled filma v KD Franca Bernika.
	Eko bralna značka
2010/2011	Zlatih bralnih značkarjev je bilo letos 29. Od Bralne značke Slovenije so dobili v dar knjigo Bine Štampe Žmauc: Cesar in roža, ZPM Domžale pa jim je pripravila kulturno prireditev v KD Franca Bernika v Domžalah.
	V aprilu 2011 so se vsi učenci naše šole srečali s pisateljico Aksinjo Kermauner . Srečanje je bilo pristno in toplo, zadovoljni smo bili tako mi na šoli, kakor tudi pisateljica.
	Eko bralna značka /.../

2011/2012	V letošnjem šolskem letu je bilo zelo veliko število učencev, ki so brali vseh 9 let – bilo jih je kar 35. Sprejeti so bili na slovesnosti v Radomljah. Slavnostna govornica je bila soproga predsednika države, gospa Barbara Miklič Turk. Učenci so od društva Bralna značka prejeli knjigo Demokracija (Miro Cerar).
	Za učence od 1. do 4.raz. smo organizirali v okviru Bralnic pod slamnikom srečanje z ilustratorjem Damijanom Štepančičem .

9 KROŽKI V ŠOLSKI KNJIŽNICI

Podatki o krožkih so bili sprva zapisani v posebnih poročilih, od leta 2002 dalje pa so bili večinoma del poročila o delu šolske knjižnice.

Šolsko leto	Krožki v knjižnici
1987/1988	Enkrat tedensko sem imela pravljčni krožek za učence prvega razreda na naši šoli. Ta krožek sem imela tudi za učence jarške šole in sicer izmenično za učence 1. in 2. razreda ter 3. in 4.razreda. Taka skupina pa je prevelika, zato je z njo težko delati. Želela bi, da bi bile tudi te ure pravljic v knjižnici.
1987/1988	Knjižničarski krožek enkrat tedensko (7 učencev);
1988/1989	Knjižničarski krožek (sestali smo se 30 krat, včasih po dve uri skupaj), 5 učencev
1989/1990	Knjižničarski krožek: 8 učencev, pomagali so mi zavijati knjige in popravljati raztrgane, sestel se je 30 krat.
1991/1992	Knjižničarski krožek se je sestel 28 krat, 6 učencev
1992/1993	Knjižničarski krožek je obiskovalo 8 učencev; ob ponedeljkih po peti učni uri; za Dan odprtih vrat šole smo razstavili vse revije, ki jih naročamo na šoli že 20 let.
1993/1994	Knjižničarski krožek je redno obiskovalo 7 učencev. Pripravili smo tudi program za dan odprtih vrat šole.
1994/1995	Knjižničarski krožek: Redno so ga obiskovale štiri učenke, tri pa so prihajale občasno.
1996/1997	S člani knjižničarskega krožka smo ilustrirali pravljico na temo ekologije in ilustracije razstavili. Redno smo razstavljali članke o ekologiji. Pisali smo spise na temo ekologije in jih razstavljali. /.../ S člani knjižničarskega krožka smo se predstavili tudi na odprtem dnevu šole. /.../ Že nekaj let pri knjižničarskem krožku učim skupine učencev, kako je urejena knjižnica, kako so postavljene knjige, kako opremimo knjigo, kako jo zavijemo, popravimo ... Letos pa smo sodelovali tudi pri EKO šoli. Učenci so zelo dobro skrbeli za zeleno knjižno polico.
	Knjižničarski krožek /.../ 30 ur /.../ Knjižničarski krožek je obiskovalo 8 učencev. Poleg Zelene knjižne police, ki so jo skrbno urejali, so imeli radi praktično delo v knjižnici.
1997/1998	Knjižnični krožek je obiskovalo 9 učenk. Letos smo največ časa porabile za praktično delo v knjižnici. Da smo lahko knjige opremile s kodo, sem morala učenke naučiti orientiranja v knjižnici, jih seznaniti z UDK razvrstitvijo in opremljanjem knjige. V veliko pomoč so mi bile tudi pri izposoji knjig in pripravljanju razstav. /.../
1999/2000	V knjižnici so se ob ponedeljkih pri knjižničarskem krožku srečevale učenke, ki rade delajo s knjigo. /.../ 8 učenk. Vseh osem je krožek redno obiskovalo, občasno pa je h krožku prišlo še nekaj učenk, ki niso bile prijavljene. /.../ Pri delu so bile vztrajne, zanesljive in sigurne, posebej moram pohvaliti Ano Černe in Majo Brnot. Pri krožku so se seznanjale z orientacijo v knjižnici, s knjižnimi novostmi, z opremo knjige, ogledale so si dva video filma, pripravljale knjižne razstave in opravljale praktično delo v knjižnici. Svoja znanja o pravilih knjižnice in UDK razvrstitvi so poglobljale in utrjevale ob praktičnem delu. Zelo dobro že obvladajo razvrščanje knjig na police. /.../
	Marec: Moja najljubša knjiga – razstava najbolj branih knjig, ki so jo pripravile članice knjižničarskega krožka in je bila posvečena svetovnemu dnevu mladinske knjige.

	Teme, ki so jih obravnavali v knjižničarskem krožku: orientacija v knjižnici, knjižne novosti, oprema knjige, razvrščanje knjig v prosti pristop, priprava razstave, ogled videofilma, popravila knjig, razvrščanje knjig na police, praktično delo v knjižnici. ¹⁶
2001/2002	Knjižničarski krožek /.../ je redno obiskovalo 9 učenk. /.../ V veliki meri smo se posvetile knjižnim razstavam. /.../ V »projektu« Harry Potter smo poleg razstave o knjigah imele tudi pogovore o knjigah, katere so učenke prebrale, nato smo si v kinu ogledale film in naredile izčrpno primerjavo med obema medijema in ugotovile, da je knjiga vsekakor boljša. /.../ Učenke so pomagale tudi pri vprašanju za knjižno uganko meseca za razredno stopnjo. Prve na šoli so bile seznanjene s knjižnimi novostmi za njihovo starostno stopnjo in so z veseljem prebirale nove knjige in tako lahko svetovale drugim učencem.
2002/2003	Knjižničarski krožek /.../ je obiskovalo 20 učencev in učenk iz 5. in 7. razreda. Delo pri krožku je potekalo v dveh skupinah na 14 dni.
	Cilj krožka je bil predvsem usmerjen v pozitiven odnos in pozitivno vrednotenje knjižničnega gradiva, predvsem knjig in knjižnih novosti. /.../ predvsem na predstavljanje zanimivih knjig ostalim članom krožka. Delo je zato potekalo v obliki bralnega kluba oz. okrogle mize, kjer smo si izmenjali mnenja in misli o prebranih knjigah. Večino predstavljenih knjig so prebrali še ostali člani krožka.
	Člani krožka so sestavljali knjižne uganke in jih prispevali za Uganko za knjigožere.
	V januarju 2003 si je krožek v Koloseju ogledal film Harry Potter in dvorana skrivnosti. Med knjigo in filmom smo naredili primerjavo.
	V računalniški učilnici so se člani krožka seznanili s sistemom COBISS, saj je tudi naša šolska knjižnica pridružen član COBISS-a.
	Poleg tega smo še pisali verze ob Valentinovem, spoznavali urejenost knjižnice in postavitev knjig (UDK), izdelovali plakate za razstavo, pospravljali knjige, se pripravljali na obisk pisatelja Primoža Suhadolčana idr.
	V naslednjem šolskem letu bi namesto knjižničarskega krožka imela ure pravljic za učence na razredni stopnji, saj so učenci kar veliko povpraševali po tem.
2003/2004	V letošnjem letu je zaživel bralni klub za učitelje naše šole. Srečevali smo se občasno, prebrali pa tri knjige: Bralec, Dvanajsti angel, Dnevnik Hiacinte Novak. Na bralni klub je hodilo 11 učiteljic. Upam, da bomo v prihodnjem šolskem letu nadaljevali s spodbujanjem branja učiteljev in s tem posredno tudi učencev.
	/.../ na knjižničarski krožek je hodilo 18 učencev od 5. do 8. razreda. Potekal je v dveh skupinah na 14 dni. V 5. razredu so bile vsebine naslednje: predstavitev »mojih« najljubših knjig, predstavitev leposlovja za učence (C, P, M), uganke za knjigožere, knjige o božiču, veseli december v knjižnici, oprema knjig, »in memoriam Janez Menart«, pisma za Valentinovo, Srečko Kosovel (100 let), A. R. Roza: pesmi, zaščita knjig, film Harry Potter – jetnik iz Azkabana.
	V 8. razredu pa: kviz »Lepo je biti knjigožer«, veseli december v knjižnici, stoletnica rojstva S. Kosovela (razstava in recital ter izvedba literarnega večera Eno besedo bi rekel rad), intervju z Andrejem Rozmanom Rozo, zaključek bralne značke, film Harry Potter.
2004/2005	Bralni klub za učitelje naše šole je deloval tudi letos. Srečevali smo se občasno, obiskovalo pa ga je 8 učiteljev. Prebrali smo naslednje knjige: knjigo po lastnem izboru, Berta Bojetou: Filio ni doma; J. Gaarder: Lepotica s Pomarančami; J. Galloway: Dihati moraš, to je vsa skrivnost.
	Delo knjižničarskega krožka je potekalo brez posebnosti. /.../ počastili smo obletnice literatov, še posebej 200-letnico rojstva H. C. Andersena, pripravili smo se na obisk M. Pikala, poglobljeno smo se lotile branja knjige Ledene magnolije Marjane Moškrič in se o njej pogovarjale.
2005/2006	Bralni klub za učitelje je deloval tudi letos, /.../ 7 učiteljic. Srečale smo se dvakrat.
	Knjižničarski krožek /.../ vpisalo 11 deklet, večinoma iz 7. razreda, po izpisu štirih deklet je krožek obiskovalo 7 deklet. Skupina učenk je bila tokrat prvič pri knjižničarskem krožku /.../ vključile smo se v Unescov projekt »Dobre vesti« in jih pisale, /.../ ogled filma Harry Potter v Koloseju, /.../ obeležitev svetovnega dneva mladinskih knjig, svetovnega dneva poezije, priprava na intervju s pisateljem Slavkom

¹⁶ Karolina Moldovan: Pregled dela, knjižničarski krožek, šolsko leto 1999/2000, šolski arhiv.

	Preglom in intervju, obisk Društva pisateljev in sejma knjig v Ljubljani. Motivacija učenk je bila velika. Najboljši odziv je bil na bralnem klubu, pri predstavitvah knjig.
2006/2007	Na knjižničarski krožek se je na začetku vpisalo 9 učenk. Zelo težko smo uskladili termin /.../ na koncu so prihajale le še 4 učenke.
2007/2008	Krožek Bralna delavnica: /.../ 10 učenk in učencev, večinoma iz 5.raz. Dejavnosti so bile povezane s knjigami, zgodbami. Krožek je potekal v okviru inovacijskega projekta Biblioterapija kot preventivna dejavnost v OŠ. Pogovarjali smo se o tem, kakšno moč imajo besede, predstavili smo sebe – svoje dobre in tudi slabe lastnosti in se pogovarjali o tem, da moramo tako pri sebi kot pri drugih sprejeti dobro in slabo, prebirali smo zgodbe in se o njih pogovarjali, obeležili smo 100-letnico rojstva pisateljice Astrid Lindgren, reševali smo anketo o svojih bralnih navadah, pisali smo pesmi za šolski natečaj, prebrali smo knjigo Most v Terabitijo in razmišljali ter se pogovarjali o njej, prebirali smo pesmi iz šolske zbirke Srce je pesem, pesem je srce, sodelovali smo z angleškim bralnim klubom itd.
2008/2009	
2009/2010	Krožek Bralna delavnica – biblioterapija: /.../ je obiskovalo 9 učenk iz 7.raz. Vodili sva ga dve učiteljici: Tatjana Holy Kovačič in Sabina Burkeljca. Večina učenk je krožek obiskovala že v lanskem šolskem letu, tako da je bila opazna večja povezanost skupine, napredek v komunikaciji, zaupanju in sproščenosti. Knjiga, ki smo jo letos prebirali, je bila Vračanje, pisatelja Davida Hilla, katerega smo v septembru osebno srečali v Knjižnici Domžale. /.../
2010/2011	Krožek Bralna delavnica – biblioterapija: /.../ obiskovalo 7 učenk iz 8.razreda. Vodili sva ga dve učiteljici: Tatjana Holy Kovačič in Sabina Burkeljca. /.../ Knjigi, ki smo ju letos prebirali, sta bili Berenikini kodri in Orionov meč (Aksinje Kermauner). /.../ Opazen je tudi psihofizični razvoj učenk iz preteklega šolskega leta in posledično zrejši pristop k tematiki knjige.
2011/2012	Krožek Bralna delavnica – biblioterapija: je obiskovalo 8 deklet iz 9.raz. Vse, razen ene, so pri bibliopreventivi sodelovale vsa štiri leta in skoraj nikoli niso manjkale (srečevale smo se enkrat tedensko). Tudi letos smo na začetku izbrale eno knjigo, ki smo jo prebirale celo leto. To je bila knjiga M. Burgesa Nicholas Dane, ki govori o fantu, ki ostane brez staršev in ga zato odpeljejo v dom, kjer pa doživlja hude stiske – nasilje vrstnikov in zlorabo učitelja. /.../ zaključek naših srečanj je bil slovesen. Vsaka od deklet je v dar dobila knjigo No in jaz, posladkale smo se ob torti.
	Krožek Kino na OŠ Rodica: Na šoli smo uvedli novo interesno dejavnost, ki spodbuja pri učencih estetiko za ogled kvalitetnih filmov in distanco do visoko proračunskih filmov, narejenih za pop okus. Izbor filmov je bil raznovrsten – usmerjeni so bili v estetskost, kvalitetno vsebino, socialno tematiko. Ogleдали smo si naslednje filme: Most v Terabitijo, Maks v zadregi, Billy Eliot, Legenda o jezdecu kitov in Skrivno življenje čebel. Krožek so obiskovale devetošolke, večina jih je obiskovala tudi krožek bibliopreventive in so bile vajene, da se o filmu razpravlja. /.../ Krožek je potekal mesečno v popoldanskih urah.

10 INTERVJUJA S ŠOLSKIMA KNJIŽNIČARKAMA KAROLINO MOLDOVAN IN SABINO BURKELJCA

INTERVJU S KAROLINO MOLDOVAN, 26. 2. 2013

Nekdanja knjižničarka Karolina Moldovan ob zaključku bralne značke z gostom – pisateljem Slavkom Preglom.

Knjižničarka v OŠ Rodica ste bili od leta 1978 do 2001, se pravi 23 let.

Leta 1978 sem prišla na šolo.

Kdo je bil knjižničar pred vami? Kdo vam je knjižnico predal?

Nihče. Ena učiteljica je bila knjižničarka samo začasno, knjige je samo izposojala. Stalne knjižničarke niso imeli. Gradivo je bilo razvrščeno po policah. Kasneje smo razporeditev malo spremenili. Gradiva ni bilo veliko, okoli 3000 enot, kolikor se spominjam, bilo je tudi nekaj revij. Potem pa smo začeli počasi nakupovati knjižno gradivo. Prva leta smo bili pri tem pridni, saj je bilo malo več denarja za knjižnico. Kupili smo lahko celo po sedem izvodov knjig za bralno značko, drugih, za leposlovno branje, pa po en ali dva izvoda. Izjemno smo obogatili učiteljsko knjižnico. Prej je bilo zelo malo strokovnih knjig, potem pa smo nabavili vse, kar je izšlo. Strokovne knjige sem pregledala in če so se mi zdele koristne, sem jih kupila. Učitelji so bili zelo zadovoljni, ker po strokovno literaturo ni bilo treba nikamor hoditi, ampak so vse lahko dobili doma, v šolski knjižnici. Mislila sem, da sem zelo natančna, ampak v knjižnici ne moreš biti nikoli zadosti natančen - ne zaradi sebe, ampak zaradi obiskovalcev. Ti izgubijo knjigo, je ne prinesejo, čez dve leti pa knjigo najdejo in jo prinesejo potem, ko je bila že odpisana. Verjetno pa bi bilo v knjižnici zelo težko delati, če knjižničar ne bi imel žilice za natančnost.

Kaj ste študirali, da ste postali šolska knjižničarka?

Na Filozofski fakulteti sem na slavistiki končala višjo stopnjo. Diplomirala sem iz slovenskega jezika in ruščine, ne pa iz knjižničarstva. Nikoli si nisem mislila, da bom knjižničarka. Knjižničarskega dela sem se učila potem, ko sem bila razporejena na to delovno mesto. Imela sem zelo dobro mentorico. To je bila moja prostovoljna mentorica kolegica iz OŠ Domžale, knjižničarka Ema Novak. Ona je ob delu študirala knjižničarstvo, bila je izjemna. Na Osnovno šolo Josip Broz Tito (današnja OŠ Rodica) nisem dala prošnje za knjižničarko, ker ni bilo razpisanega tega delovnega mesta, a se je takrat pokazala potreba po tem. Rekli so mi, da bi lahko bila knjižničarka, ker sem slavistka in tako sem prišla v knjižnico, čeprav sem se na začetku malo pritoževala, ker tega nisem obvladala.

Ampak slavistov oz. slovenistk je bilo takrat na šoli več. Zakaj so za knjižničarko določili ravno vas?

Ja, res jih je bilo več. Takrat sem se morala na hitro preseliti iz Moravč, kjer sem pred tem delala, na Rodico. Dala sem prošnjo za učiteljico podaljšanega bivanja, pa nisem vedela, ali bom sprejeta ali ne. Potem so rekli, da me ne bi radi dali v podaljšano bivanje, ampak v knjižnico. Mesta učiteljev za slovenski jezik so bila zasedena, rabili so le učitelje za podaljšano bivanje. V osnovni šoli v Moravčah sem poučevala slovenski jezik. V knjižnici pa sem tukaj delala prvič, po naključju.

Prvotna knjižnica je bila v današnjem kabinetu za likovni pouk v prvem nadstropju. Kakšen je bil tloris prvotne knjižnice?

Prostor je bil podolgovat kot drugi kabineti. Iz tega prostora so bila stranska vrata v pionirsko sobo, v kateri je učiteljica Vutejeva poučevala angleščino. Ob vhodu v kabinet je bila na levi strani izposojevalna miza in stol. Potem so bila vrata v pionirsko sobo, naprej ob steni pa so bile police za knjige. Po sredini kabineta sta bili dve polici, z obeh strani. Na koncu kabineta je bil radiator in okno. Na desni strani od vhoda je bil umivalnik, poleg njega omarica na kataložne listke, nato pa je bila ob steni še druga polica za knjige. Zdi se mi, da so bile povsod v višino po štiri police. Kataložna omara je bila rolo omara, iz deščic, ki jih potegneš navzgor, da omaro zapreš. Bila je nizka kot komoda. V njej so bili predalčki z oznakami.

Katere kataloge ste imeli v kataložni omari?

Kartončki so bili urejeni po avtorjih in po naslovih. Po stroki jih nismo imeli urejenih. Ko sem prišla, teh kartončkov – knjižnih listkov še ni bilo. Za nazaj jih tudi nisem pisala. Knjige si lahko iskal po naslovih in po avtorjih. Za vsako knjigo so bili kartončki trojni. En kartonček je bil po avtorju – avtor je bil že debelo natisnjen, drug kartonček je bil po naslovu – ta je bil podčrtan z rdečo, tretji kartonček pa je bil po stroki, npr. 51 matematika, 0 splošno in 159.9 psihologija, 8 je bila književnost itd. V NUKU je bilo treba naročiti kartončke, od tam so nam poslali komplet listkov, potem pa si kartončke izločil in jih vstavil v katalog. To je bil kataložni listek, ne pa izposojevalni listek. Predalčki so imeli na sredi okroglo kovinsko palčko, zato si v kartonček naredil luknjo, da so bili kartončki pritrjeni in jih obiskovalci niso mogli odstraniti. Če bi vzel kartonček ven in ga ne bi dal nazaj na isto mesto, katalog ne bi imel več smisla.

Kako pa je potekala izposoja knjig?

Sprva je bilo vse delo ročno. Ko je učenec prišel v prvi razred, je dobil večji moder kartonček, na katerega smo zapisali ime in njegovo osebno številko, spodaj pa smo vpisovali inventurne številke knjig in dan, ko si jih je izposodil ali jih vrnil. Ko si je učenec izbral knjigo v knjižnici, je moral iz knjige vzeti knjižni listek. Na njem je bil napisan naslov in avtor knjige, pod njim pa razpredelnica, v katero smo vpisali osebno številko učenca in datum izposoje. Pisanja je bilo kar precej. Če si je učenec izposodil tri knjige in je bila dolga vrsta za izposajo, sem samo vzela bralčev osebni list in knjižne listke ter jih odložila na poseben kup, da je šlo hitro. Ko pa so otroci odšli, sem dokončala vpisovanje na kartončke. Vse kartončke sem imela pred seboj na mizi. Vsaka knjiga je morala biti žigosana, imeti je morala inventarno številko in zaščito. Vsako knjigo je bilo potrebno najprej vpisati v inventarno knjigo in ji napisati knjižni listek. Po letu 1990 se je način izposoje počasi spreminjal. Najprej sem morala podatke o vseh knjigah vnesti v računalnik. Sprva nisem imela tiskalnika, zato sem tudi poročila še pisala ročno. Leta 1995 sem v knjižnico dobila nov računalnik, od takrat dalje pa sem tudi poročila pisala na računalnik. Kmalu zatem, ko smo dobili nove prostore za šolsko knjižnico, kjer je knjižnica še danes, smo prešli na računalniško obdelavo. V tistih časih sem prebrala zelo malo knjig, samo če sem jih nesla domov, da sem brala ob vikendih. Vedno sem imela pripravljeno kakšno šolsko knjigo, ki sem jo morala spoznati, da sem lahko svetovala učencem. Veliko učencev je želelo, da jim svetujem. Tudi v prvi knjižnici so imeli učenci do knjig prost pristop. Če je bilo učencev preveč naenkrat, so morali počakati pred knjižnico, saj je bil prvotni knjižnični prostor majhen. Nižja stopnja je imela določene ure, ko so prihajali v knjižnico. Učitelj jih je spuščal po skupinah, saj je bil prostor premajhen za vse učence v razredu. Mlajši otroci so zelo veliko brali.

Kje je potekala knjižnična vzgoja?

Knjižnična vzgoja je bila v razredu, saj v knjižnici ni bilo prostora. Rekli so mi, da se bo ta problem uredil, da bo knjižnici namenjena še pionirsko sobo, kjer je takrat učiteljica Vutejeva imela angleščino. To bi bila idealna rešitev, a do nje ni prišlo. Knjižnico bi lahko v celoti prestavili v pionirsko sobo, v kabinetu pa bi bila čitalnica. Tako bi lahko imeli knjižnično vzgojo v knjižnici. Ko učenci pridejo v knjižnico, se ne znajdejo. Ne vedo, kako iskati knjige za bralno značko in druge, zakaj je treba knjigo dati nazaj na isto mesto, kako ravnati s knjigo. Na koncu knjižnične vzgoje je bila za mlajše obvezna pravljica. Razstav v prvotni knjižnici ni bilo, v novi knjižnici pa so bile vedno.

Kakšna je bila nova knjižnica?

Verjetno je bila malo drugačna kot danes. Včasih nad omarami ni bilo nobenih revij. Vrata, mize, stoli, klop, računalnik, fotelji, vse je bilo novo. Na eni strani od glavnih vrat je bil kotiček za knjižne novosti, na drugi strani pa kotiček za revije, kasete in video gradivo, filmi, poleg teh so bili učbeniki in vrata na harmoniko. Na drugi strani teh vrat je bila strokovna knjižnica.

Kako je bilo s tujimi knjigami? Ste imeli tudi knjige v tujih jezikih?

Učbeniki in priročniki za tuje jezike so bili, druge tuje literature pa ni bilo. Za mladince, pionirje in cicibane sta bili po dve vrsti polic, z obeh strani. Strokovna knjižnica je bila ob stenah. Ko je začelo primanjkovati prostora za določene črke, sem imela na najvišjih cicibanovih policah nekaj strokovne literature, ker cicibani tam knjig ne morejo doseči. Na sredini knjižnice je bila izposojevalna miza, ki ni zavzela veliko prostora. Kasneje sem imela navadno mizo za računalnik. Pritoževala sem se, ker so mi dali napačni program, ne običajnega SAOP iz Nove Gorice, kot so ga imele druge šole, ki so bile povezane z Zavodom za šolstvo. Zaradi tega sprva nisem imela povezave z Arnesom. Vse podatke iz kartic sem morala zato ročno vnašati.

Ali je bilo v novi knjižnici manj obiska?

Moram reči, da se je obisk malo zmanjšal. Knjižnica je srce šole, ta knjižnica pa ni srce šole, saj morajo obiskovalci priti na drug konec šole, marsikomu pa se ne ljubi hoditi tako daleč. Prej so pogosteje skočili v knjižnico ob koncu pouka, saj je bila knjižnica pri roki. Pri obisku se je sprememba prostora poznala. Držali smo se tudi urnika, saj ima knjižničar tudi zelo veliko pisarniškega dela, ki ga mora opraviti.

Ali ste imeli kakšno usposabljanje za uporabo računalnika?

Sprva ni bilo nič. Enkrat smo v domžalski knjižnici imeli predstavitev programa in to je bilo tudi vse. Potem smo sami vnašali podatke. Vzeli smo v roke inventarno knjigo, sedeli ob računalniku in vnašali podatke. Takrat so morali učenci vse knjige vrniti, pa tudi učitelji. Marsikaj je nastal problem, ko učitelji knjig niso našli, ko pa so se upokojili, po so jih prinesli, ko so bile že več let odpisane. V vsaki knjižnici je tako, da je kaj pomešano, saj je bralcem včasih vseeno, kam dajo kakšno knjigo, eno polico više ali niže. Pri iskanju pa potem nastane problem. To je nujno zlo.

Kje ste imeli srečanja s pesniki in pisatelji, ki so vas včasih obiskali?

Zelo različno. Največkrat so bila srečanja v večnamenskem prostoru (v avli) za nižji in za višjo stopnjo, potem pa v knjižnici, glede na to, kako velike so bile skupine učencev. Veliko znanih pisateljev nas je obiskalo: Partljič, Mal, ilustratorka Raihmanova. Narisala je dve ilustraciji in ker jih nisem imela kam dati, sem jih dala učiteljem na nižji stopnji, pa so se izgubile. Za sliki mi je bilo zelo žal.

Ali ste bili zadovoljni z obnašanjem otrok v knjižnici?

V glavnem pri izposoji ni bilo težav. Samo enkrat sta prišla dva učenca, pa sta Desetega brata poskrila po knjižnici. Bila sta to dva pridna učenca, odličnjaka. Pritekla sta v knjižnico, nato pa hitro spet odšla. Vprašala sem ju, če nista nič vzela, pa sta rekla, da nič, kar se mi je zdelo zelo sumljivo. Res nista nič vzela, samo predstavila sta knjige, da jih drugi ne bi našli. To je bilo že v novi knjižnici. Ko sem prišla pogledat med knjižne police, sem takoj ugotovila, da pri mladincih

nekaj manjka. Vedela sem, katera dva učenca sta bila, a nisem nikoli ukrepala. Tudi odlični učenci imajo svoje hibe.

Kako je bilo z organizacijo dobave knjig, ste bili vi za to zadolženi?

Na srečo sem imela proste roke pri nabavi knjig. Kasneje so mi omejili število izvodov posameznih knjig, da sem lahko kupila dva ali tri izvode, po potrebi pa sem dokupovala. Strokovno knjižnico sem zelo obogatila. Imeli smo tudi nekaj faksimil (prvih izdaj knjig), ki sem jih posebej razporedila. Menila sem, da morajo take redke knjige biti tudi v manjši knjižnici.

Kako je bilo z mednarodnim knjižnim kvizom, ki je imel organizacijsko središče v Maintzu?

Spomnim se teh kvizov. Ko so prihajali otroci v knjižnico ali pa pri uri knjižnične vzgoje, smo učence spraševali, če jim je bila določena knjiga všeč, potem pa smo njihove odgovore zabeležili. Lahko so odgovarjali vsi učenci v razredu. Tako so učenci dali povratno informacijo o knjigi, ne da bi sami vedeli, da so sodelovali na knjižnem kvizu. Kviz je bil organiziran prostovoljno za knjižne novosti ali za katerokoli knjigo, ne glede na to, ali je bila za bralno značko ali ne. Namen kviza je bil ugotoviti priljubljenost knjige na spontan način. Sama sem že nekdaj zavračala nekaj, kar je bilo predpisano, tudi če je bilo zelo dobro. Včasih pa vzameš kakšno knjigo v roko in jo bereš, ker je zanimiva.

Kakšne spomine imate na prva leta v knjižnici? Kaj je bilo lepo, kaj je bilo težko?

Prva leta smo se imeli izredno lepo. Knjižnica je bila center zbiranja določenih učiteljev, ki smo se med seboj zelo dobro razumeli. Knjižnica je združevala učitelje za nižjo in višjo stopnjo. Če jih naštejemo nekaj: Ida Fidler, Ida Hren, Franci Peterlin, Marija Hafner itd. Ker sem prva prišla v službo, sem pristavila kavo, učitelji pa so prišli pred poukom in jo spili. Kdor je bil prost, je šel včasih po malico. Ko se je šolska knjižnica preselila v šolski prizidek, pa sem bila bolj osamljena. Najlepše v knjižnici je bilo to zbiranje. Stolov nismo imeli, kavo smo pili stoje. A ni bilo problema, učitelji so malo postali in poklepetali. V glavnem smo se družili med odmori, zjutraj pa so učitelji prišli nekoliko prej.

Kakšen urnik je nekoč imela šolska knjižnica?

V stari knjižnici je bila izposoja pred in po pouku. Možno je, da sprva izposoje pred poukom ni bilo, na začetku. Učenci, ki so bili v COŠ (celodnevna osnovna šola), so hodili med poukom. Knjižnična vzgoja je bila vedno v urniku, pravljичne ure pa so bile prostovoljne.

Katere težave so bile v času vašega dela v knjižnici najtežje?

Najbolj naporno je bilo prvo vnašanje podatkov v računalnik, da je nastala baza podatkov, potem pa smo dobili nov računalnik in nov program. Nekaj podatkov se je preneslo, nekaj se jih ni. Veliko dela je bilo s tem, da so vse knjige dobile ustrezne nalepke s črtno kodo. To je bilo zamudno delo, ker smo morali vse knjige dobiti nazaj. Tri četrtine knjig sem opremila v času pouka, ostalo med počitnicami.

Ali je knjižnico obiskovalo več deklic ali dečkov?

Več neobveznega čtiva so brala dekleta, po obvezno literaturo pa so prihajali oboji, eni pa sploh niso prišli, ampak so samo plonkali.

V novi knjižnici so se odvijali tudi drugi dogodki, ali ne?

Bile so tematske priložnostne razlage ob dogodku ali kulturnem prazniku. Pripravili smo razstavo na panojih ali pa smo razstavljali po poličkah. V omari ali na vratih je bilo nalepljeno obvestilo za knjižne novosti ali pa je bil na zidu plakat.

Ob zaključku bralne značke je prihajalo veliko pisateljev. Ali se katerega posebno dobro spominjaš?

Učence je zelo navdušil Primož Suhadolčan, višjo stopnjo je nasmejal. Vitan Mal je pripovedoval, kako so snemali film Sreča na vrhovi. Učenci so ga spraševali: »Kako se je lahko nekdo ravno takrat polulal v hlače?« On pa je razložil, kako so ta prizor posneli.

Kako je bilo s krožkom?

H knjižničarskemu krožku so hodila dekleta, pet ali šest, vsako leto. Pomagale so pri pripravljanju razstav, pri ovijanju, zaščiti knjig in pri manj zahtevnih delih, kot je lepljenje nalepk. Na police pa sem knjige razporejala sama, ker sem se lažje znašla. Zelo pomembno je, da so knjige na pravem mestu. Če je pionirska knjiga pri cicibanih, je ne najdeš in učencu rečeš, da je ni, v resnici pa je v knjižnici le na drugem mestu. Knjižnica mora biti natančno urejena, vsaj tako sem mislila, v resnici pa nikoli ne more biti popolnoma.

Ali je bila kdaj kriza z nabavo knjig?

Tega ni bilo, ker nisem hodila spraševati, če smem nabaviti knjigo ali ne. Ko je ravnateljica tarnala, da ni denarja, sem naročala manj izvodov, od vsake novitete vsaj en izvod.

Koliko je bilo knjig za bralno značko.

Na izbiro so učenci imeli kar precej knjig, deset ali enajst, od katerih so jih morali prebrati šest, od teh eno pesniško zbirko.

Če bi se ponovno odločali za poklic, ali bi se še enkrat odločili za knjižničarko?

Najprej bi premislila, če bi šla v šolstvo. To bi bilo moje prvo vprašanje. Prva leta, ko sem bila še učiteljica slovenščine, sem imela idealne predstave o tem, kako bom dobra učiteljica, kako bom razumela vse otroke. Potem pa je bilo prvo leto grozno. Ni dobro, da se učitelj postavi na isto raven kot otroci, če hoče biti dober z njimi. Imela sem zelo visok pritisk in zaradi živčnosti sem hodila kot pijanec v razredu. Potem pa sem spoznala, da mora biti razlika med učiteljem in učencem. Naloga učitelja je, da učenca nauči, mu nekaj privzgoji, da je neke starš. Tak odnos sem naslednja leta začela uvajati in moram reči, da sem se izredno dobro počutila v razredu in med otroki, da smo se krasno imeli. Vsak ponedeljek smo učitelji od učencev izvedeli vse vaške čenče. Tega danes ni več. Učenci so hoteli vse povedati. Potem pa sem pogledala na uro in smo začeli delati. Pri pouku je bila tišina, mir in sodelovanje. Če smo obravnavali berilo, bi šivanko slišal, če bi padla na tla, tako so učenci poslušali. Imela sem disciplino. Vsa leta sem učila srbohrvaščino, ki mi je bil najbolj zoprni predmet. Vendar slavisti naj bi obvladali tudi to. Na filozofski fakulteti sem končala prvo stopnjo študija. Študirala sem tudi srbohrvaščino, čeprav ni bila obvezna. S kolegico sva hodili na lektorat, ki je bil obvezen za drugo stopnjo, za predmetnega učitelja pa tega ni bilo treba. Ko sem študirala, so nam predavali znani jezikoslovci: Kmecl, Toporišič, Merhar, Jakopin, Zor, Bezljaj, Ocvirk in drugi.

INTERVJU S SABINO BURKELJCA, 28. 2. 2013

1. Katere šole ste morali končati, da ste se usposobili za delovno mesto knjižničarke? Katera znanja mora knjižničarka imeti?

Najprej sem obiskovala jezikovno gimnazijo, kjer sem se poleg ostalih predmetov učila angleščine, nemščine, francoščine in tudi osnov latinščine. Po končani gimnaziji sem se vpisala na Filozofsko fakulteto na smeri slovenščina (pod A) in bibliotekarstvo (pod B). Leta 2001 sem obe študijski smeri zaključila z dvema diplomama in dobila naziv profesorica slovenščine in univerzitetna diplomirana bibliotekarka.

Glede specifičnih znanj pa je tako: več kot zaželeno je, da je oseba, ki dela kot knjižničarka (ali knjižničar) komunikativna, da rada dela z ljudmi (v mojem primeru z otroki in odraslimi), da je prilagodljiva (šolski vsakdan nosi nepredvidljive stvari – treba se je prepustiti potrebam in prioritetam), da je samoiniciativna, predvsem pa mora biti ustvarjalna in se vseskozi upirati rutini, ampak v šoli se to skoraj ne more zgoditi, ker je narava dela zelo drugačna kot v drugih tipih knjižnic.

Knjižničarka Sabina Burkeljca, ko je sodelovala z založbo Modrijan (iz arhiva Založbe Modrijan, 2012).

2. Kako poteka vaše delo skozi vaš delovni dan?

Moj delovni dan noben ni enak, kar je super, kajti težko bi delala nekaj, kar bi se enolično ponavljalo. Delovni dan je odvisen od situacije v šoli, a seveda so v knjižnici tudi nekatere konstante. En tak »povprečen« delovnik bi izgledal nekako takole: knjižnica se odpre ob 7.30, takrat vključim računalnik in program, ki ga v knjižnici uporabljamo, tj. **WinKnj**. Kmalu pridejo že prvi bralci, ki si izposodijo knjige. Zjutraj pripravim tudi gradivo za učitelje. Od 8.00 do glavnega odmora je knjižnica namenjena strokovni obdelavi gradiva, kar pomeni, da je potrebno nove knjige, ki jih predhodno kupimo od zastopnikov založb ali direktno v knjigarnah, vpisati v program, da se kasneje lahko izposojajo. Vsaka knjiga se vpisuje približno 15 minut, potem jo je potrebno še žigosati, označiti lastništvo, zaviti in postaviti na polico. V glavnem odmoru je 20 minut spet izposoja, nekateri učenci pomalica in pridejo v knjižnico. Vmes imam pouk ali pa knjižnična informacijska znanja, ki jih izvajam po štiri ure v vsakem oddelku ali pa sprejemam zastopnike založb, urejam knjižnično gradivo in podobno. Vključujem se v pouk (posredno in neposredno) ter projekte šole, saj je moje glavno vodilo, ki ga bi rada ohranila – ustvarjalnost. Od

11.30 do 14.00 je knjižnica odprta za obiskovalce – napovedane so skupine OPB in seveda tudi posamezniki. Takrat je knjižnica zares živa – v njej se bere, išče knjige, dela domačo nalogo, izposoja in vrača gradivo, raziskuje itd. Ta popoldanski del imam sama najraje in tudi najhitreje mine. Učenci sprašujejo, jaz jim pomagam ali pa jih napotim drugam, če gradiva pri nas nimamo. Moram pa reči, da smo za šolsko knjižnico precej dobro založeni. Sledimo novostim in ažurno kupujemo gradivo za učence in učitelje. Vodstvo šole je knjižnični dejavnosti zelo naklonjeno.

Od 14.00 do 14.30 pospravljam knjižnico in zaključim delovni dan.

3. Kakšen je urnik šolske knjižnice?

Za obiskovalce je knjižnica odprta vsak dan od 7.30 do 8.00, v glavnem odmoru in od 11.30 do 14.00. Vmes potekajo strokovna dela, ki omogočajo, da se knjige lahko izposojajo in seveda tudi pouk, kulturni dnevi itd.

4. Knjižnična in informacijska znanja izvajate za vse učence na šoli. Koliko ur in kaj učenci pri njih spoznajo?

V vsakem oddelku so to do 4 ure v šolskem letu. Spoznavajo pa urejenost knjižnice, kako se išče gradivo, kakšna je razlika med leposlovjem in poučnim gradivom, kaj je to UDK, kako najti prave informacije, kako uporabljati leksikone, slovarje, enciklopedije, kako vrednotiti internetne informacije itd. (več ciljev in vsebin najdete v Knjižničnih informacijskih znanjih: program osnovnošolskega izobraževanja, Zavod RS za šolstvo). A pri nas, v naši šolski knjižnici dajem poseben poudarek **motivaciji za branje leposlovja**. Moram reči, da mi posebej pri »ta malih« to dobro uspeva. To je moja popotnica za učence naše šole.

5. Nekateri oddelki zahajajo v knjižnico izven urnika vsak teden? Kateri razredi so to?

Prvošolci prihajajo v knjižnico enkrat tedensko z učiteljico in vzgojiteljico v dopoldanskem času, po navadi ob koncu tedna. Zanje si vzamem poseben čas, kajti to zgodnje obdobje je najpomembnejše za kasnejšo zavzetost in motiviranost za branje. Prav tako knjižnico obiskujejo skupinsko oddelki OPB, v katerih so učenci 2. in 3. razreda. Na šoli je čez 600 otrok in ker je prostor majhen, si ne moremo privoščiti, da bi vanj naenkrat prišlo recimo 200 otrok, zato je za nekatere oddelke izposoja dogovorjena vnaprej. Seveda pa knjižni molji hodijo v knjižnico vsak dan. In imamo jih kar nekaj – kljub internetni dobi. To me navdaja z upanjem v prihodnost.

Knjižničarka Sabina Burkeljca na svojem delovnem mestu.

6. Koliko izvodov knjig in različnih naslovov knjig je v šolski knjižnici za cicibane, pionirje in mladino ter koliko je strokovne literature?

V knjižnici je okoli 30 000 knjižničnih enot. Tako bi rekla: leposlovja je več kot polovico, torej nekje okoli 18.000, od tega je za vsako starostno obdobje (C, P, M) po tretjino leposlovja, ostalo je stroka – ki pa je namenjena tako učencem kot učiteljem.

7. Koliko knjig ste v zadnjem letu odpisali in zakaj?

V zadnjem letu sem odpisala 4500 knjižničnih enot. Odpisano je bilo zastarelo gradivo, gradivo, ki ni več primerno (ga je povozil čas), odpisala sem še knjige iz šole Jarše (iztrošenost), odpisani so bili tudi zastareli učbeniki itd. Leposlovje smo izločali, ko smo prenavljali knjižnico z novimi policami leposlovja. Knjižnica pač mora dihati s časom, v katerem deluje. Knjižnica ni arhiv.

8. Koliko novih knjig pride v šolsko knjižnico povprečno vsako leto in kdo jih financira?

Vsako leto pride v knjižnico približno 600 do 700 novih naslovov (npr. v letu 2012 je prišlo 708 enot oz. 599 naslovov). Financira jih Ministrstvo za šolstvo, nekaj malega je tudi darov, ki pridejo v knjižnico na tak ali drugačen način.

9. Ali ste prostor od leta 2001, odkar ste šolska knjižničarka, kaj preurejali? Kaj se je spremenilo?

Pravzaprav vse je drugače. Imamo novo čitalnico (novo pohištvo, police, stole, koticke za branje), v decembru 2012 pa smo prenovili vse police za leposlovje. Tako je zdaj knjižnica čisto prenovljena. Lansko leto smo zamenjali tudi okna. Knjižnični prostor je lep in svetel prostor. Čaka nas še menjava polic s strokovnimi knjigami.

10. Kako je knjižnica organizirana in kako poteka izposoja? Ali se je to kaj spreminjalo v zadnjem desetletju?

Deloma sem na to vprašanje že odgovorila. Zadnje desetletje sem predvsem sledila potrebam učencev in učiteljev, drugače pa je to tip knjižnice, kjer se pač mora vse odvijati bodisi pred poukom, ali po pouku. Eno leto smo poskusno vpeljali izposoja v popoldanskem času, pa se to ni obneslo, kar razumem, saj gredo otroci po pouku ali po OPB najraje domov.

11. Ali se veliko učencev obrača na vas pri izbiri knjig ali jih večinoma izbirajo sami?

Nekateri izbirajo sami, drugim svetujem. Pri leposlovju je težko svetovat, ker so okusi različni in različnost okusov še ni merilo za kvaliteto. Učence bolj usmerjam, kakor jim svetujem. Seveda imajo na voljo tudi priporočilne sezname, kot je npr. za bralno značko.

12. Ali vodite bralni ali knjižničarski krožek? Če ga, kaj učenci v njem delajo?

Zadnja leta vodim bralni klub, kjer delamo po metodi biblioterapije oz. bibliopreventive. Ob knjigah se pogovarjamo, uživamo, skupaj se sladkamo, zabavamo, največkrat pa čisto resno pogovarjamo. Lepo nam je! To metodo sem večkrat predstavila na različnih seminarjih, predavanjih, konferencah in posvetih, tako doma kot v tujini (v Indiji, na Hrvaškem, v Poljski ...).

Vodim tudi krožek Gremo v kino, kjer si ogledujemo kvalitetne mladinske filme – če želimo biti izbirčni esteti, je potrebno tudi tega (na)učit učence. In film je tudi umetnost. Poleg ogleda filmov se še pogovarjamo o vsebini, o glasbi, o fotografiji v filmu ... Izogibamo se »instant holivudskim« filmom, ki namesto, da bi poglobljali in širili našo sliko sveta, poneumljajo in poglobljajo stereotipe in predsodke. Temu se upiram – kot človek in kot knjižničarka.

13. Katere knjige danes učenci najraje berejo (cicibani, pionirji, mladina)?

Različno, na to težko odgovorim. Ampak največ in najraje berejo učenci do nekako 4. oziroma 5. razreda. Zelo radi prebirajo stripe in različne leposlovne zbirke.

14. Ali ste zadovoljni z obnašanjem učencev v knjižnici? Kaj vas najbolj moti v zvezi s tem?

Načeloma sem zadovoljna, seveda pa je potrebno učence včasih opozoriti, ampak s tem ni posebnih težav. Upam, da bo tako tudi ostalo.

15. Ali imate podatke, katere knjige so najbolj brane oziroma največkrat izposojene?

Od 1. 9. 2012 do danes je bila največkrat izposojena knjiga *Nebo v očesu lipicanca* (36 krat), sledi strip *Garfield na dopustu*, nato spet knjiga za domače branje *Moje življenje*, nato pesniška zbirka za bralno značko *To niso pesmi za otroke*, sledi knjiga za bralno značko *Babica v supergah*, nato angleška knjiga *Tincker's farm*, strip *Tintin*, sledi slikanica *Peter Nos*, nato spet angleška knjiga, iz česar lahko sklepamo, da so največkrat izposojene knjige, ki jih učenci potrebujejo za pouk in dejavnosti ob pouku (tekmovanja ali bralne značke).

16. Ali menite, da osnovnošolci zadosti posegajo po knjigi? Zakaj je tako?

Do četrtega oziroma 5. razreda veliko posegajo, kasneje pa seveda manj. Vzrokov je več, ampak ni res, da učenci ne berejo. Nekateri celo preveč, kar je spet skrajnost, ampak takih je malo. Tukaj je zelo pomemben faktor knjižničar, ki ni samo strokovnjak, ampak tudi človek.

17. Kakšne knjige razstavljate v vitrini pred knjižnico?

Največkrat so to knjižne novosti tekočega meseca ali pa tematske razstave ob obletnicah pisateljev, pesnikov ipd. Trenutno razstavljamo knjige z ilustracijami letošnje Prešernove nagrajenke, gospe Marlenke Stupica, ki je naslikala tudi eno mojih najljubših slikanic *Moj dežnik je lahko balon*.

18. Ali poleg učencev in šolskega osebja v šolsko knjižnico zahaja še kdo drug, npr. kakšen vrtec?

Ja, vsako leto pridejo skupine Vrtca Palček, kjer jim na njim primeren način razložim, kaj je to knjižnica in jim preberem kakšno pravljico in jim razkažem knjižnico. S(m)o zelo zanimivi, vsi skupaj. Jaz se čudim malim otrokom (navajena sem na tiste nad 6 let), oni pa meni.

19. Ali se v knjižnici odvijajo še kakšni drugi dogodki ali razstave?

Vsako leto različno – imeli smo že razstave ilustracij, pogovorne (literarne) večere, srečanja (npr. z društvom Lipa), pesniški maraton, intervjuje z znanimi pisatelji, predstavitve knjig ipd. Vsako leto je vsaj ena taka posebna zadeva v naši knjižnici, po navadi v mesecu knjige – aprila.

20. Kaj vam je pri delu šolske knjižničarke najbolj všeč?

Žareče »učke mojih« bralcev, ko se vrnejo v knjižnico in ko vidim, da radi berejo in radi pridejo. Znova in spet. In listanje po knjigah. In ko v knjigah najdem točno tisto, čeprav nisem iskala.

21. Kaj je pri vašem delu najtežje ali pa najbolj moteče?

Po resnici: to, da delam na istem mestu, med istimi ljudmi (tu mislim na zaposlene) že več kot deset let. Rada imam nove ustvarjalne izzive, a poudariti moram, da zelo rada delam v naši šolski knjižnici.

Mogoče je pomanjkljivost pri delovanju knjižnice ta, da nimamo zamudnine. Zaradi tega nastajajo problemi pri izposoji knjig za bralno značko, domače branje itd. Nekateri učenci zelo iskanih knjig ne prinesejo nazaj cel mesec ali dva, čeprav bi jih morali vrniti v štirinajstih dneh. Zaradi tega drugi učenci na knjige čakajo toliko dlje.

Moti me tudi, da si učenci izposojajo knjige, ki niso kvalitetne. Mislim predvsem na zbirko približno petnajstih knjig o Groznem Gašperju. Vse govorijo o problematičnem

otroku in ga slikajo kot junaka. Poleg tega gre za slab prevod iz italijanščine, za slabo zgodbo in zelo skromno besedišče. Te knjige naravnost spodbujajo otroke, da posnemajo Groznega Gašperja, namesto da bi jih vzgajale za strpnost in spoštovanje drugih.

Predavanje o biblioterapiji: S. Burkeljca na mednarodni konferenci o biblioterapiji v Indiji, februar 2012.

Predavanje knjižničarke S. Burkeljca na mednarodnem seminarju o biblioterapiji v Karlovcu (Hrvaška, september 2012).

22. Ali na področju šolskega knjižničarstva delate tudi kaj izven šole?

Da, kar nekaj stvari. Najprej naj omenim, da pišem strokovne članke o svojem delu, saj rada raziskujem. Zelo uspešen je bil projekt Comenius Regio, kjer smo sodelovali s temo bibliopreventive s Poljaki. Projekt je dobil tudi nacionalno nagrado Jabolko kakovosti. Sem članica izpitne komisije za strokovne delavce – šolske knjižničarje na Ministrstvu za šolstvo. Sem članica izvršilnega odbora Sekcije za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije (krovna bibliotekarska strokovna organizacija), kjer se ukvarjamo s standardi, normativi, stroko in promocijo našega poklica. Poleg tega sem članica slovenske sekcije IBBY, združenja za uveljavljanje mladinske književnosti, ki je bilo ustanovljeno leta 1946 v Švici. V okviru IBBY za južno Azijo sem tudi predavala v New Delhiju v Indiji. IBBY podeljuje mednarodne nagrade za mladinsko književnost. Predavam doma in v tujini in še kaj bi se našlo.

23. Če bi še enkrat izbirali, ali bi se odločili za poklic knjižničarke?

Bi izbrala, seveda. Čeprav me v življenju zanima še kaj, kar je na (morda) drugačen način povezano s knjigami. Kdo ve, kam me še pelje moja pot ... rada bi delala nekaj v povezavi s knjigo, gibom, pomočjo ljudem, morda pisanjem, kajti zelo rada tudi pišem. Vidite, brez knjig ne bi mogla in želela živeti.

Najlepša hvala za odgovore!

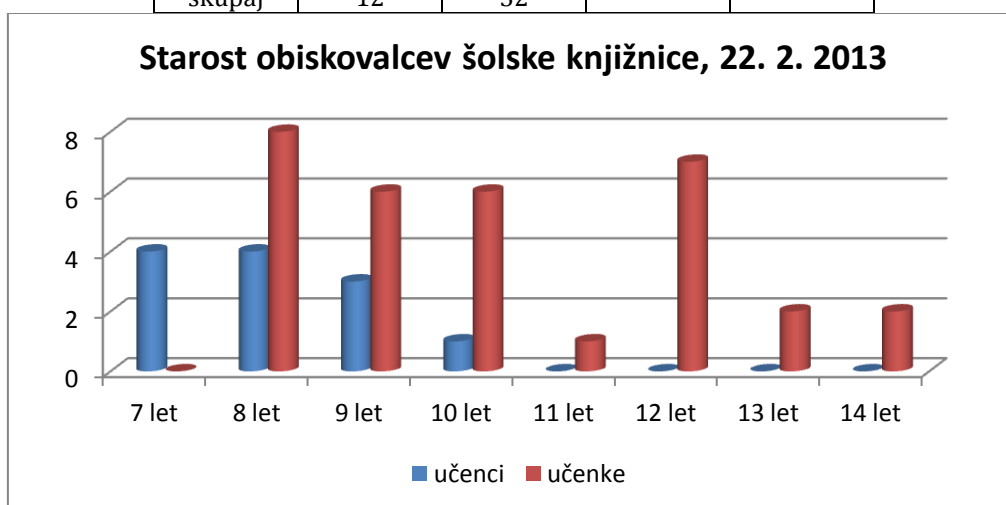
Najlepša hvala vama, da ste izbrali to tematiko svojega raziskovanja!

11 ANKETIRANJE OBISKOVALCEV ŠOLSKE KNJIŽNICE, 20. 2. 2013

Anketo je izpolnilo 44 obiskovalcev knjižnice, od tega je bilo 32 (73 %) učenk in 12 (27 %) učencev. Poleg njih so anketo izpolnile tudi tri učiteljice.

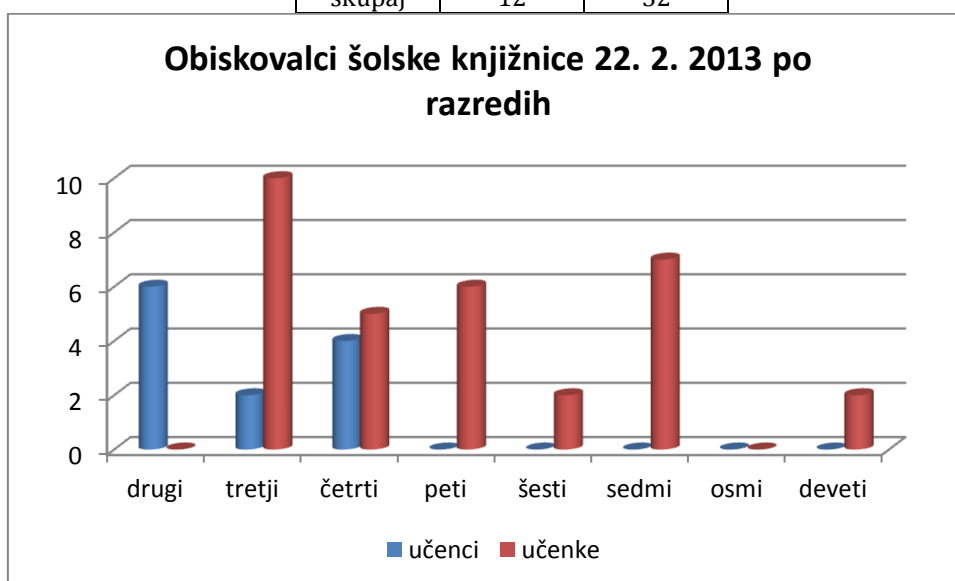
Starost	učenci	učenke	skupaj	%
7 let	4	0	4	
8 let	4	8	12	
9 let	3	6	9	
10 let	1	6	7	
11 let	0	1	2	
12 let	0	7	7	
13 let	0	2	2	
14 let	0	2	2	
skupaj	12	32	44	

Največ obiskovalcev knjižnice 22. 2. 2013 je starih 8 (27 %) in 9 let (20 %). Zelo očitna je spolna struktura obiskovalcev. Učenci so bili stari od 7 do 10 let, učenke pa od 8 do 14 let. Glede na to bi lahko sklepali, da od starejših učencev obiskujejo knjižnico samo dekleta.

Razredi	učenci	učenke
drugi	6	0
tretji	2	10
četrti	4	5
peti	0	6
šesti	0	2
sedmi	0	7
osmi	0	0
deveti	0	2
skupaj	12	32

Podobno stanje je stanje, če primerjamo obiskovalce po razredih, ki jih obiskujejo. Učenci so le iz nižjih razredov, učenk pa je največ iz 3. razreda, veliko pa jih je tudi iz višjih razredov. Lahko bi zaključili, da učenci (moški spol) od petega do devetega razreda ne obiskujejo knjižnico in da so najslabši bralci osmošolci. Vendar pa tega ne moreva zagotovo trditi, ker sva v analizo zajeli le obiskovalce na dan 22. 2. 2013.

Ali ti urnik odprtosti knjižnice ustreza?

Ustreznost	učenci	učenke	skupaj
da	11	31	42

Če ne, kdaj bi želel/a, da bi bila knjižnica odprta?

- Da bi bila odprta še nekaj časa po 14. uri – 2x

Urnik ustreza skoraj vsem obiskovalcem, samo dva obiskovalca bi si želela, da bi bila knjižnica odprta tudi po 14 uri.

Ali pogosto hodiš v šolsko knjižnico?

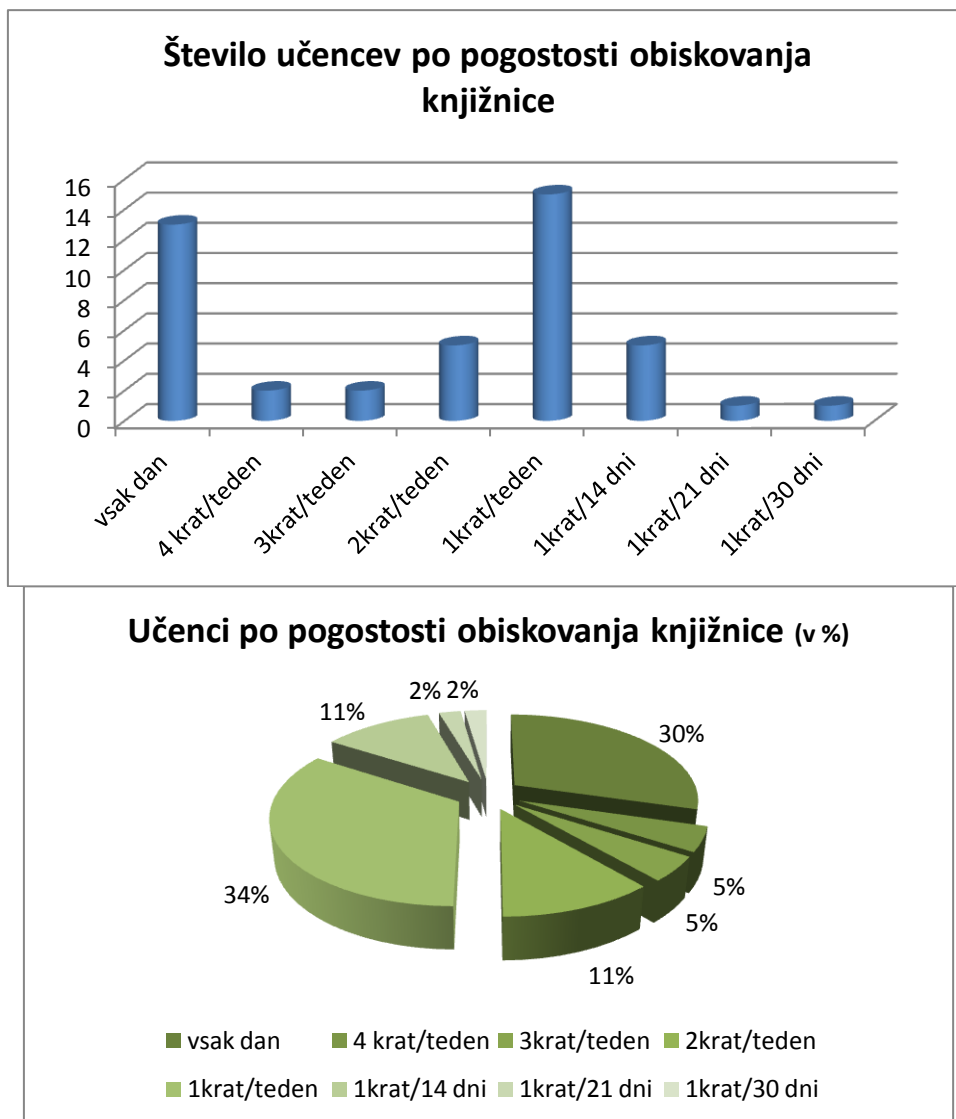
Pogostost obiska	učenci	učenke	skupaj
da	11	29	40
ne	1	3	4

Večina obiskovalcev pogosto obiskuje šolsko knjižnico.

Kako pogosto obišeš šolsko knjižnico?

Pogostost obiska	učenci
vsak dan	13
4 krat/teden	2
3krat/teden	2
2krat/teden	5
1krat/teden	15
1krat/14 dni	5
1krat/21 dni	1
1krat/30 dni	1
skupaj	44

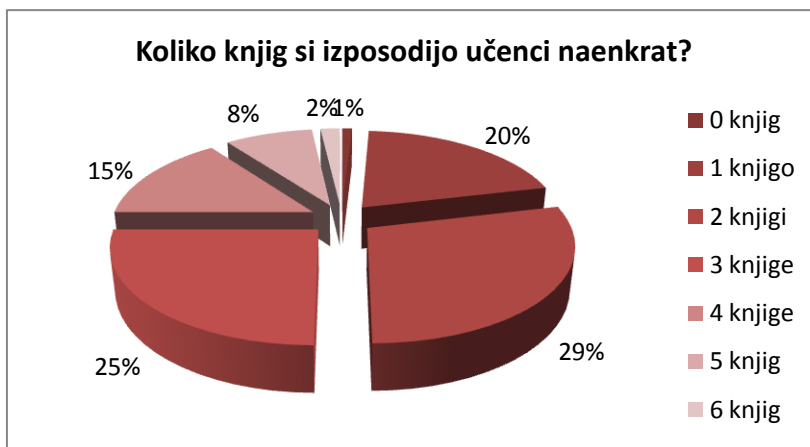

Kar 30 % učencev, ki so bili 22. 2. 2013 v knjižnici, to obiše skoraj vsak dan. 34 % obiskovalcev knjižnico obiše vsaj enkrat na teden in samo 15 % obiskovalcev prihaja v knjižnico redkeje.

Koliko knjig si običajno izposodiš naenkrat?

Skoraj vsi anketiranci so odgovorili, koliko si izposodijo od najmanj do največ knjig. Zaradi tega sva upoštevali vse odgovore; npr. če je nekdo odgovoril, da si običajno izposodi dve do tri knjige, sva upoštevali obe izbiri.

Število knjig	pogostost
0 knjig	1
1 knjigo	22
2 knjigi	31
3 knjige	27
4 knjige	16
5 knjig	9
6 knjig	2

Večina obiskovalcev si naenkrat izposodi dve do tri knjige (54 %), petina pa samo eno knjigo. Četrtnina obiskovalcev (25 %) si naenkrat izposodi štiri ali več knjig.

Ali je šolska knjižnica zadosti založena z zanimivimi knjigi za branje?

Založenost	učenci	učenke	skupaj
da	12	31	43
ne	0	1	1

Če NE, kakšne vrste knjig bi si še želel/a?

- Več zgodb o konjih, več pustolovskih zgodb.

Večina učencev meni, da je šolska knjižnica dobro založena z različnimi zanimivimi knjigami.

Kakšne knjige si izposojaš v šolski knjižnici? (možnih je več odgovorov)

Vrsta izposojenih knjig	učenci	učenke
poezija – pesmi	5	5
proza – zgodbe, romani ...	12	29
poučne knjige	1	4
drugo: angleške knjige	0	1

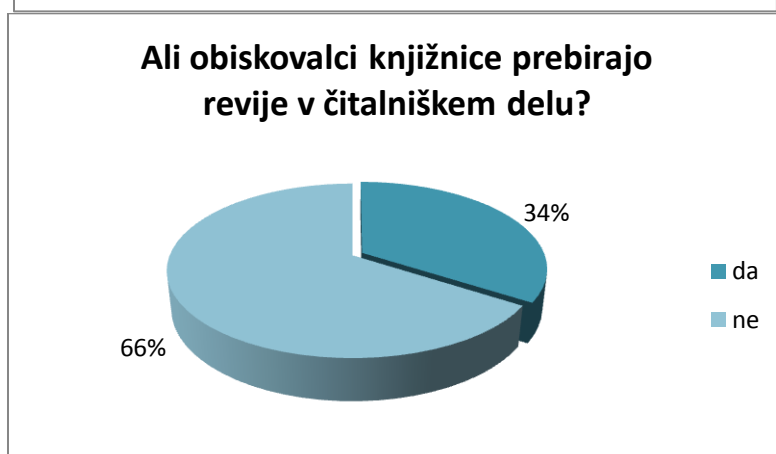

Ugotavljava, da si učenci najraje izposojajo prozo – zgodbe, romane in pripovedke. Poezijo in poučne knjige si izposodi malo učencev.

Ali prebiraš tudi otroške in mladinske revije v čitalniškem delu knjižnice?

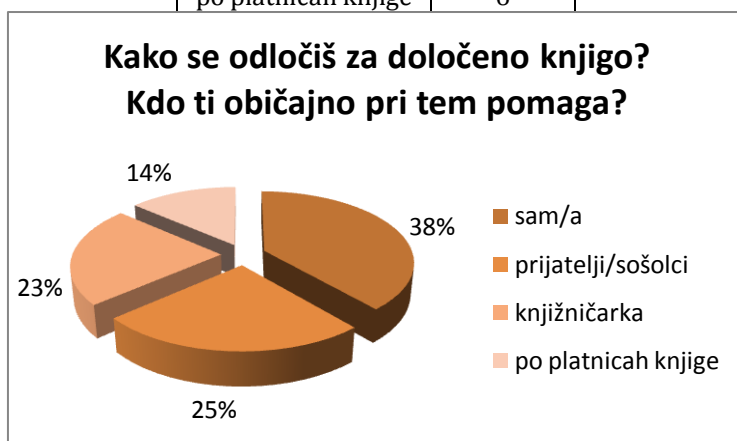
Revije	učenci	učenke	skupaj
da	8	7	15
ne	4	25	29

Le dobra tretjina obiskovalcev prebira revije v čitalniškem delu knjižnice.

Kako se odločiš za določeno knjigo? Kdo ti običajno pri tem pomaga?

Odločitev	odgovori
sam/a	17
prijatelji/sošolci	11
knjižničarka	10
po platnicah knjige	6

38% učencev si knjigo izberejo sami. Nekateri učenci, takih 25%, pri izbiri poslušajo predloge sošolcev in prijateljev, 23 % obiskovalcev pa svetuje knjižničarka. Ugotavljava, da dobra polovica izbere knjige sama (52 %), ostali pa si želijo nasvet prijateljev, sošolcev ali knjižničarke.

Katere so tvoje najljubše knjige, ki si jih prebral-a v zadnjem času?

Razred	Najljubše knjige
1.-3. razred	Zbirka Grozni Gašper – 2x, Kurent – 2x; 1x – Grozni Gašper prebudi smrt, Grozni Gašper in tajno društvo, Grozni Gašper in zmagoviti gol, Pet prijateljev v viharni noči, Knjiga rekordov, Ciciban zaspi, Pikica in Bucko, Potopljeni vlak, Packo, Trije razbojniki, Mavrične vile, Winnie, Gerodimo Stilton, Mavrične princese, Alja vila zajčkov, Čarovnica Vilma, Pika Nogavička
4.-6. razred	Super kokoš Hana, Skrivnost hiše Pajkovski, Matilda, Jurijevo čarobno zdravilo, Hotel za pse, Harry Potter, Tintin, Umazani Berti, Pozor, pravljice, Grozni Gašper, vse knjige iz zbirke Harry Potter, Pasma psov od A do Ž, Psi, Kanta požrešna, Novohlačniki, zbirka Blaž in Kaja, Pošasti in pripomočki, Dnevnik nabritega mulca, Umazani Bert, Zaznamovana, Zasledovana, Blazno resno o šoli, A book of girls stories, Prigode Toma Sawyerja, Vampirski akademija, Gospodar prstanov
7.-9. razred	Teta Magda, Življenje kot v filmu, Starši ne smejo izvedeti, Fantje žoga punce, Ne bom več pobegnila, Silvija, Krokarsjeva vrata, Trinajst razlogov, Moje življenje, Šola ljubezni, Lance Armstrong, Bodi moja

Leposlovje za prvo triletje.

Leposlovje za drugo triletje.

Leposlovje za tretje triletje.

Kaj ti je v naši knjižnici najbolj všeč?

Razred	Kaj mi je v knjižnici najbolj všeč?
1.-3. razred	zanimive knjige, velika raznolikost knjig, oprema knjižnice
4.-6. razred	da imaš možnost branja knjig tudi v knjižnici, da ni potrebno plačati zamudnine knjig, velika izbira zanimivih knjig, knjižničarka, da se lahko učiš v knjižnici, knjižne police, razporejene po starosti, nove knjižne police, mehki stoli, ob določenih dnevih mir za branje
7.-9. razred	velika izbira knjig, prostor in razporejenost knjig po policah, stoli

Ali te v šolski knjižnici kaj moti?

Moteče	Odgovori
da	6
ne	37

Ugotavlja, da je le 14% učencev takih, ki jih nekaj moti v knjižnici. Veliko večino ne moti nič in so s šolsko knjižnico zadovoljni.

Če DA, kaj te moti?

- da ne smemo uporabljati računalnika,
- nova razporeditev knjig,
- da ni vedno tišine v knjižnici,
- premalo računalnikov.

Kakšne izboljšave šolske knjižnice predlagaš za v prihodnje? Česa si v knjižnici še želiš?

Razred	Kakšne izboljšave predlagaš?
1.-3. razred	več knjig – 2x, več nogometnih knjig, več knjig o Groznem Gašperju, večja knjižnica, avtomat za hrano, izposoja knjig s kartico
4.-6. razred	več knjig, avtomat za knjige, več novih knjig, filme za izposajo, večje število knjig z istim naslovom, še en računalnik, večja knjižnica, majhen bralni kotiček, stara razporeditev knjig na policah, več družabnih dogodkov v knjižnici
7.-9. razred	več knjig, več računalnikov, izposoja filmov in dokumentarcev, več angleških (daljših) knjig

REZULTATI – UČITELJICE

Vsem trem učiteljicam, ki so izpolnile ankete, urnik odprtosti knjižnice ustreza. Vse pogosto zahajajo v knjižnico:

- enkrat tedensko z učenci, sama po potrebi večkrat,
- enkrat na teden,
- ni odgovora.

Običajno si naenkrat izposodijo 1-5 knjig, 3-4 knjige in 1-2 knjigi. Vsi menijo, da je šolska knjižnica dovolj založena z zanimivimi knjigami. Učiteljice si v knjižnici izposojajo:

- poezijo,
- prozo – 3x
- poučne knjige – 3x,
- strokovne knjige za učitelje – 2x,
- otroške knjige/slikanice/CD-je, DVD-je – 1x.

Ena od učiteljic v čitalniškem delu prebira tudi revije. Običajno prebere kakšno zanimivost učencem, če jo prosijo.

Kako se odločijo za določeno knjigo?

- Če mi jo kdo priporoči, če jo potrebujem, če se mi zdi na pogled zanimiva, če mi knjižničarka priporoči kaj, kar se mi zdi, da mi me zanimalo.
- Po priporočilu knjižničarke, sodelavcev, dobre strokovne ocene.
- Že pridem z naslovom ali pa mi svetuje knjižničarka ali prijatelji.

Katere so tvoje najljubše knjige, ki si jih prebrala v zadnjem času?

- Soba, strip Odeje, Saga somrak: Somrak, Mrk, Jutranja zarja;
- Tone Pavček: Angeli;
- Mali princ, The Little Flower King.

Kaj jim je v naši knjižnici najbolj všeč?

- da z učenci lahko pridemo sem za pol ure ali več in uživamo ob brskanju po knjigah,
- prijazna knjižničarka,
- prijaznost knjižničarke in pomoč pri iskanju gradiv, urejenost polic, velik izbor knjig,
- ni odgovora.

Ali jih v šolski knjižnici kaj moti?

- Da, občasno me moti, da smo ob obiskih preglasni.
- Ne. – 2x

Kakšne izboljšave šolske knjižnice predlagajo?

- Želela bi si večjo knjižnico, s kotičkoma za tiho branje in za pogovore ob knjigah in revijah.
- ni odgovora. – 2x

12 PREVERJANJE HIPOTEZ IN UGOTOVITVE

Ali so se najina predvidevanja potrdila ali ne, predstavljava v tem poglavju.

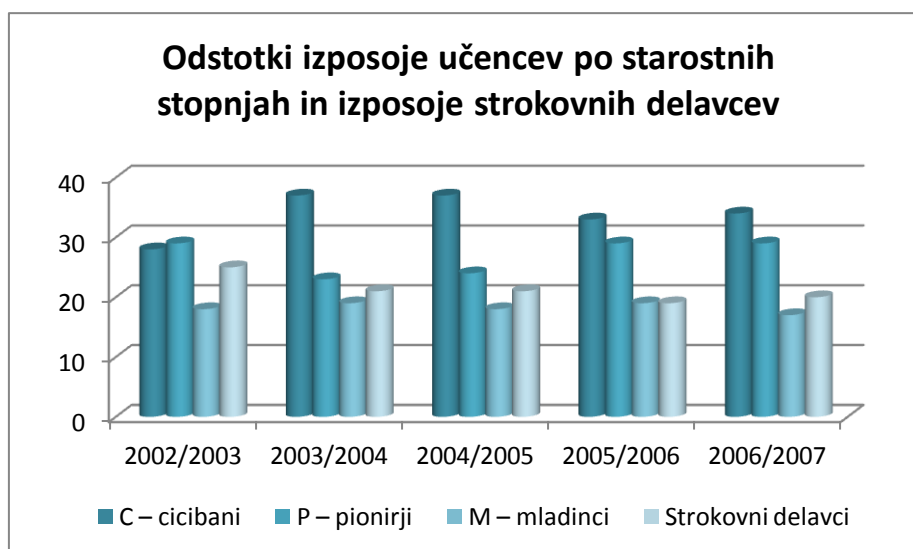
Hipoteza 1: Menili sva, da je bilo sprva v šolski knjižnici knjig malo, nekaj sto. Z leti se je knjižnica bogatila in je danes dobro založena.

Ugotovitev 1: To hipotezo sva ovrgli. Točni podatki za prva leta delovanje šole sicer niso ohranjeni, pač pa za šolsko leto 1980/1981. V poročilu za to leto piše, da so samo v tem letu pridobili 547 knjig, 185 strokovnih in 362 pionirskih. Šolska knjižnica se je z leti obogatila in po mnenju učencev je danes zelo dobro založena. Leta 1998 je imela knjižnica 15.722 knjižnih enot, danes pa je v njej okoli 30.000 knjižnih enot.

Hipoteza 2: Predvidevali sva, da so v prvih dveh desetletjih učenci brali večinoma otroško, mladinsko partizansko in politično obarvano literaturo (o Titu, partizanih in podobno). V zadnjih dveh desetletjih pa je manj politično obarvane literature, več pa literature z okoljsko (ekološko) tematiko.

Ugotovitev 2: Podatkov o vrsti izposojene literature nisva imeli na razpolago, zato te hipoteze nisva mogli preveriti. Izvedeli sva le, da je knjižničarka Karolina Moldovan veliko pozornost posvečala predvsem strokovni literaturi za učitelje in knjigam za bralno značko. Sedanja knjižničarka, ki v šolski knjižnici dela od leta 2001, pa poroča o tem, koliko knjig so si izposodili učenci na različnih stopnjah. Za šolska leta od 2002/2003 do 2006/2007 so v poročilih navedeni natančni podatki o izposoji knjig za vse tri stopnje (C – cicibani, P – pionirji, M – mladinci). Na podlagi teh podatkov sva izračunali, koliko odstotkov knjig so izposodili cicibani, pionirji, mladinci in strokovni delavci.

	C – cicibani 1. triletje	P – pionirji 2. triletje	M – mladinci 3. triletje	Strokovni delavci	Skupaj %
2002/2003	28	29	18	25	100
2003/2004	37	23	19	21	100
2004/2005	37	24	18	21	100
2005/2006	33	29	19	19	100
2006/2007	34	29	17	20	100

Glede na te podatke ugotavlja, da si učenci prvega triletja izposodijo dobro tretjino vseh izposojenih knjig in so zato najboljši in najzvestejši obiskovalci šolske knjižnice. Razlog za to so tudi organizirani obiski knjižnice, še posebno v prvem razredu ter v oddelkih podaljšanega bivanja. Opažava, da odstotek izposojenih knjig učencev drugega triletja predstavlja okoli 29 % izposoje, pri učencih tretjega triletja pa se giblje med 17 in 19 %. Strokovni delavci predstavljajo okoli 20 % izposoje.

Hipoteza 3: Prostor za knjižnico se je menjal. Sprva, ko je bilo knjig še zelo malo, je bil to navaden kabinet.

Ugotovitev 3: Hipoteza je potrjena, čeprav so že takoj v začetku imeli težave, saj v prvotno knjižnico niso mogli povabiti celega oddelka učencev, zaradi tega so morali imeti knjižnično vzgojo v razredu. Leta 1986 je knjižnica dobila nove prostore, ki pa niso bili več v centru šolskega posloja, ampak poleg upravnih prostorov v prizidku šole.

Hipoteza 4: Predvidevali sva, da je bila izposoja knjig sprva s kartončki, ki so bili vstavljeni v vsako knjigo. Ko so si obiskovalci določeno knjigo izposodili, so na kartončke vpisali datume izposoje in imena izposojevalcev. Te kartončke je hranila knjižničarka, ko pa so knjige vrnili, so kartončke spet vložili v knjige. Danes je izposoja računalniško vodena.

Ugotovitev 4: Hipoteza je v celoti potrjena. Izvedeli sva, da so imeli tudi kataložne listke oziroma katalog, v katerem so obiskovalci knjižnice poiskali ustrezno literaturo po avtorju ali naslovu knjige. Učenci pa so imeli večje modre kartončke. Danes je strokovna literatura razvrščena po oznakah UDK – univerzalna decimalna klasifikacija, leposlovje pa je razdeljeno po abecedi avtorjev za učence prvega triletja – oznaka C (cicibani), drugega triletja – oznaka P (pionirji) in tretjega triletja – oznaka M (mladinci).

Hipoteza 5: Predvidevali sva, da je bilo v prvem desetletju manj kot 1000 knjig, kasneje pa je število knjig to številko preseglo. Knjige so bile večinoma v slovenščini, nekaj pa tudi v srbohrvaščini, angleščini in nemščini.

Ugotovitev 5: To hipotezo sva v celoti ovrgli, čeprav za prvo desetletje o številu knjig ni točnih podatkov. Glede na razpoložljive podatke ugotavlja, da so vsako leto pridobili od najmanj 123 (1983/1984) do 826 novih knjig (1998/1999) in so zato že v nekaj letih imeli več kot 1000 knjig. Knjige so bile samo v slovenščini, razen učbenikov za pouk tujih jezikov.

Hipoteza 6: Menili sva, da je nekoč opravilo bralno značko več učencev kot danes.

Ugotovitev 6: Hipoteza je ovržena. Ugotavlja, da je bilo najmanj značkarjev leta 1978/1979 (glede na razpoložljive podatke) in sicer samo 28 % učencev na šoli. Največ značkarjev je bilo leta 2008/2009 in sicer kar 79 % vseh učencev na šoli. V obdobju do leta 1984/1985 je doseglo

bralno značko od 59 do 62 % učencev na šoli. Kasneje se je število začelo zmanjševati do leta 1995/1996 (do 48 %), nato pa spet rasti (od 58 % leta 1996/1997 do 70 % in več od leta 2001/2002 dalje).

Hipoteza 7: Predvidevali sva, da je bila knjižnica po preselitvi knjig iz kabineta v večji prostor bolj obiskana, saj je bilo zaradi tam boljše počutje in manj gneče za izposojajo knjig.

Ugotovitev 7: Ta hipoteza je ovržena, saj je bila po besedah nekdanje knjižničarke Karoline Moldovan knjižnica po preselitvi manj obiskana, saj meni, da je bil prostor v kabinetu »srce šole« oziroma središče šole. Mimo prvotne knjižnice so učenci hodili vsak dan, saj so bile poleg njega učilnice, kjer so imeli pouk. Zato so knjižnico obiskovali spotoma. Ko je bila ta preseljena v bolj oddaljeni prostor, pa so se morali že malo potruditi, da so obiskali knjižnico. Tako je še danes.

Hipoteza 8: Predvidevava, da so ob zaključku bralne značke na šolo povabili številne znane pisatelje, pesnike in ilustratorje.

Ugotovitev 8: Hipoteza je potrjena. Ugotovili sva, da nas je v zgodovini naše šole obiskalo 31 pesnikov in pisateljev, 5 ilustratorjev in 8 drugih umetnikov. Večkrat so nas obiskali naslednji pesniki in pisatelji: Breda Smolnikar (3x), dvakrat pa: Niko Grafenauer, Slavko Pregl, Neža Maurer, Bogdan Novak in Primož Suhadolčan.

Šolsko leto	Obisk pisateljev, pesnikov, ilustratorjev in drugih umetnikov
1972/1973	Niko Grafenauer – pesnik, Tone Pavček – pesnik
1976/1977	Bogdana Herman – pesnica
1978/1979	Niko Grafenauer – pesnik, Božo Kos – ilustrator, Breda Smolnikar – pisateljica
1979/1980	Breda Smolnikar – pisateljica, Karel Grabeljšek – pisatelj, Lojze Kovačič – pisatelj
Ni podatka	Vitan Mal – pisatelj, Ciril Zlobec – pesnik, Svetlana Makarovič – pesnica in pisateljica, Kajetan Kovič – pesnik, Berta Golob – pisateljica
1980/1981	Branka Jurca – pisateljica, Saša Vegri – pesnica
1981/1982	Ivan Dolničar – pisatelj
1982/1983	Janez Kuhar – skladatelj, Slavko Pregl – pisatelj
1987/1988	Ivan Sivec – pisatelj, Dunja Kofler – ilustratorica, Marjan Manček – ilustrator
1988/1989	Marjanca Jemec Božič – ilustratorica
1989/1990	Neža Maurer – pesnica, Drago Razboršek – igralec
1991/1992	Bogdan Novak – pisatelj, Boris A. Novak – pisatelj, pesnik
1992/1993	Miha Mate – pisatelj, Dane Zajc – pesnik
1993/1994	Vera Trstenjak – slikarka, Eva Škofic Maurer – klovnesa in pisateljica
1994/1995	Cveto Sever – lutkar
1995/1996	Marta Zore – glasbenica, Igor Misle – pisatelj
1999/2000	Primož Suhadolčan – pisatelj, Marjan Marinšek – oče Pikinega festivala, Breda Smolnikar – pisateljica, Neža Maurer – pesnica (na predstavi)
2000/2001	Janja Vidmar – pisateljica, Mateja Reba – pisateljica
2001/2002	Eva Škofic Maurer – klovnesa in pisateljica, Bogdan Novak – pisatelj
2002/2003	Primož Suhadolčan – pisatelj
2003/2004	Andrej Rozman Roza – pesnik in pisatelj
2004/2005	Matjaž Pikalo – pisatelj
2005/2006	Slavko Pregl – pisatelj
2007/2008	Zvezdana Majhen – pesnica,
2010/2011	Aksinja Kermauner – pisateljica
	David Hill – novozelandski pisatelj (srečanje v Knjižnici Domžale)
2011/2012	Damjan Stepančič – ilustrator

Hipoteza 9: Predvidevava, da nekoč po zaključeni bralni znački niso hodili na nagradni izlet, temveč so jih samo obiskali pisatelji, pesnik, ilustratorji.

Ugotovitev 9: Ta hipoteza je ovržena, ker so poleg obiska hodili na različne izlete, si ogledali razstave, predstave, filme.

Hipoteza 10: V preteklosti so bili na šoli bralni klubi in knjižničarski krožek, kakor je še danes.

Ugotovitev 10: Hipotezo sva potrdili, saj je pod mentorstvom Karoline Moldovan ves čas deloval knjižničarski krožek, ki ga je obiskovalo okoli 10 učencev, večinoma deklet. Kasneje je knjižničarski krožek prevzela knjižničarka Sabina Burkeljca. Tri leta zapored (2003–2006) je na šoli deloval tudi bralni klub za učitelje. Od leta 2007/2008 dalje deluje krožek Bralna delavnica, ki je nastal v okviru projekta biblioterapija. V lanskem šolskem letu smo začeli še s krožkom Kino na OŠ Rodica.

13 ZAKLJUČEK

Spoznali sva, da se delo knjižničarke nekoč in danes precej razlikuje. Izvedeli sva, da je bil prostor knjižnice včasih drugje in po besedah nekdanje knjižničarke je bila knjižnica tam bolj obiskana. Našli sva tudi podatek, da se je leta 1985/1986 izposodilo veliko več knjižnih enot (26.022)¹⁷ kot zadnja leta (12.630 v šolskem letu 2011/2012). Vmesnih podatkov v šolskem arhivu ni bilo. Podatki o opravljeni bralni znački pa pokažejo, da danes opravi bralno značko več kot pred desetletji, kar je gotovo zelo dobro. Šolo so ob zaključku bralne značke obiskali številni sodobni pisatelji, pesniki, ilustratorji in drugi umetniki. To so podatki, ki so bili za naju izredno zanimivi.

Če bi imeli še več časa, bi natančneje obdelali še statistiko šolske knjižnice, ki jo zelo dobro beleži računalnik: izposoja po razredih, po knjigah, po obdobjih itd. Če bi večkrat anketirali obiskovalce v knjižnici, bi lahko dobili bolj zanesljive podatke o obiskovalcih in drugih ugotovitvah, ki jih predstavlja med rezultati anketiranja. Najino nalogo bi strnili z ugotovitvijo: »Šolska knjižnica je zelo pomemben del naše šole.«

14 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Vika Gujtman: Razvoj in stanje splošnoizobraževalnih knjižnic v Občini Domžale, Pedagoška akademija, Ljubljana, junij 1988.
- Urška Rovšek: Knjižnična dejavnost od Trzina do Trojan, diplomsko delo, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, Ljubljana, 2001.
- Ema Stružnik: Razvoj slovenskega šolskega knjižničarstva, referat s Kongresa šolskih knjižničarjev Slovenije, "Šolske knjižnice včeraj, danes, jutri", Radenci, 21.-23. oktober 2004, Šolska knjižnica, letnik 14, št. 3, oktober 2004, str. 225-232.
- Alenka Štefan: Razvoj in stanje knjižnice Domžale, B – diplomska naloga, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, šolsko leto 1997/1998.
- <http://www.bralnaznacka.si/index.php?Stran=7>, 16. 2. 2013.

¹⁷ Opomba: Ta podatek je bil ocenjen, zato ni nujno, da je točen.

PISNI VIRI - DOKUMENTI IZ ŠOLSKEGA ARHIVA

- Sabina Burkeljca, poročila o delu šolske knjižnice za leta: 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012.
- Sabina Burkeljca, Poročilo o delu šolske knjižnice 2001 (maj, junij), OŠ Rodica, 26. 6. 2001, šolski arhiv.
- Glasilo OŠ Josip Broz Tito 1972/1973; št. 3; Domžale, junij 1973.
- Izredna številka ob 25- letnici Osnovne šole Rodica in 90-letnico šole v Jaršah, Domžale, 1996.
- Klavdija Mohar, predsednica OO ZSMS, Poročilo o delu mladinske organizacije v šolskem letu 1988/1989, 15. 5. 1989, šolski arhiv.
- Karolina/Dragica Moldovan, poročila o delu šolske knjižnice za šolska leta: 1980/1981, 1981/1982, 1982/1983, 1983/1984, 1984/1985, 1985/1986, 1986/1987, 1987/1988, 1987/1988, 1988/1989, 1989/1990, 1991/1992, 1992/1993, 1993/1994, 1994/1995, 1995/1996, 1997, 1996/1997, 1997/1998, 1998/1999, 1999/2000, šolski arhiv.
- Karolina/Dragica Moldovan, Poročilo o delu knjižničarskega krožka za šolska leta: 1987/1988, 1988/1989, 1989/1990, 1991/1992, 1992/1993, 1993/1994, 1994/1995, 1996/1997, 1997/1998, 1999/2000.
- Karolina Moldovan: Pregled dela, knjižničarski krožek, šolsko leto 1999/2000, šolski arhiv.
- Andreja Pogačnik Jarc, Poročilo o uresničevanju Letnega delovnega načrta šole za šolsko leto 1997/1998, avgust 1998, šolski arhiv.
- Andreja Pogačnik Jarc, Letni delovni načrt OŠ Rodica za šolsko leto 2005/2006, september 2005.
- Posebna številka Glasila OŠ Josip Broz Tito Mladost-prijateljstvo, izdana ob odprtju novih šolskih prostorov, Domžale, 8. 2. 1988.
- Zapisnik 9. seje učiteljskega zbora Osnovne šole Rodica z dne 3. 7. 2001.
- Zbornik: 40-let delovanja OŠ Rodice; Osnovna šola Rodica Domžale, maj 2012.

USTNI VIRI:

- Karolina Moldovan, nekdanja knjižničarka na OŠ Rodica, Domžale, 26. 2. 2013.
- Sabina Burkeljca, sedanja knjižničarka na OŠ Rodica, Domžale, 28. 2. 2013.
- Obiskovalci knjižnice, 20. 2. 2013 – 44 učencev in 3 učiteljice.

15 SLIKOVNA PRILOGA

- Prireditve ob zaključku bralne značke in srečanja s pesniki, pisatelji in ilustratorji.

SLIKOVNA PRILOGA: PRIREDITVE OB ZAKLJUČKU BRALNE ZNAČKE IN SREČANJA S PESNIKI, PISATELJI IN ILUSTRATORJI

Ilustrator Božo Kos je bil gost ob zaključku bralne značke v šolskem letu 1978/1979.

Pisateljica Breda Smolnikar je bila gostja na šoli v šolskem letu 1978/1979 in 1979/1980.

Ravnatelj Danijel Potočan, pesnik Niko Grafenauer, ilustrator Božo Kos in pisateljica Breda Smolnikar (1978/1979).

Pesnik Ciril Zlobec – podatek o datumu njegovega obiska se v šolskem arhivu žal ni ohranil.

Srečanje s pesnico Zvezdano Majhen na šoli ob izdaji pesniške zbirke naših učencev *Srce je pesem, pesem je srce*, 14. 5. 2008.

Srečanje učencev naše šole s priljubljenim novozelandskim pisateljem Davidom Hillom v Knjižnici Domžale, 16. 9. 2009.

Srečanje s pisateljico Aksinjo Kermauner na bralnem klubu, 13. 4. 2011.

Srečanje z ilustratorjem Damijanom Stepančičem v okviru Bralnic pod slamnikom, 16. 5. 2012.